

Tärä Tikani Pablokwe Nitre Romanobokrä Romanos

Tärä ne tikaka abko Pablo. Niara nämane nüne juta Corinto kä 57 angwane, tärä ne tikani kwe nütüta. Bäri niara tö namani rikai basare nitre tödekaka Jesubti nünanka Romate yeye, akwa kä ñan namani kwen ie nänkrä. Ye mden kisete, tärä ne tikani kwe nitre tödekaka Jesubti nünanka juta Romate kräke, Jesukristo kákwe dre dre nuenbare kräke mikakäre gare ietre. Bäsi niaratre jökrä abko ñakare israelitare, akwa niaratre yekri ni israelita tödekaka Jesubti nämane gätäre ben arato. Nitre israelita tödekaka Jesubti ye abko nämane bike kri nitre tödekaka Jesubti ñakare israelitare yebtä, ñobtä ñan angwane Ngöbökwe nitre israelita dianinkä kāne aiseite. Ye mden kisete kukwe namani nokre nitre tödekaka Jesubti ngätäite Roma yete.

Ne aiseite, ni jökrä israelita ya, ñakare ya abko ja kwrere jökrä Ngöbö ngwärekri, ye abko Pablo tö namani mikai gare tärä nehti. Bäri kāne abko, ni jökrä kákwe Ngöbö mikani ngwarbe jae, aiseite ngite Ngöbö ngwärekri abko Pablokwe mikani gare ietre. Yebti, Ngöbö kukwei kuin Jesubtä, ye aibebti Ngöbota ni israelita amne ni ñakare israelitare dentari ja kwrere jökrä abko Pablo tö namani mikai gare ietre. Erere arato, nita tödeke Jesubti, ye aibe köböire ni ñakare ngite mda Ngöbota niere nibtä amne tä ni kaen ngäbti abko Pablo tö namani mikai gare metre. Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye, ye mikabtä täte abko Ngöbökwe

ni kadre ngäbti abko nitre israelita nämane nütüre, akwa ñakare kore Pablokwe niebare ietre. Ni ñan raba jäandrän nuene jire chi Ngöbö moto mikakäre nuäre jakrä, abtä Ngöbökwe ni diandretari, akwa tödeka Jesubti, aibe köböire Ngöböta ni dentari abko Pablota niere tärä nebtä.

Pablota köbö kuin juen

¹ Ti Pablo abko ni klabore Kristo Jesukwe. Ti ne mdən käta köbö kuin juen munye. Ti käräbare Ngöbökwe Jesu kukwei ngwianka amne ti di-aninkä jenena Ngöbökwe ja kukwei kuin Jesubtä mikakäre gare.

² Ngöbökwe ja kukwei kuin Jesubtä ne mikadi gare abko niebare kira kwe ja kukwei niekä niekä köböire, ye mdən abko tä tikani Ngöbö Kukwei Demenbtä.

³⁻⁴ Ngöbö kukwei kuin abko tä blite Ngöbö Odei Jesukristo ni Dänkienbtä. Niara därebare ni bobre, di ñakare kä nebtä kwrere jrei David tukwe mräkäkri. Amne Ngöbökwe mikantia nire angwane, mikani ütiäte kri kwe amne niara abko Ngöbö Odei Di Kri abko Ngöbökwe mikani gare ja Üai Deme köböire.

⁵ Jesukristo ne köböire Ngöbökwe ja moto mikani kuin tirkä, käkwe ti mikani ja kukwei ngwianka. Angwane ti mikani sribikä jakrä kwe nitre ñakare israelitare kä jökräbti temen käräkäre tödeke Jesukristobti amne Jesukristo mikakäre täte.

⁶ Nitre käräbare Ngöbökwe rabakäre Jesukristokwe, ye ngätäite mun nünanka juta Romate tä siba rabakäre Jesukristokwe.

7 Ngöböta mun tarere amne mun käräbare kwe nünakäre deme jakrä. Mun ye abko kräke Ngöbö ni Rün nikwe amne Jesukristo ni Dänkien raba ja moto mike kuin amne raba kä jáme mike mun jökräbtä, ie ti tö.

Pablo tö näin basare juta Romate

8 Bäri käne ti mräkätre, Jesukristo köböire tita kuin niere Ngöbö tikweye mun itire itire btä, ñobtä ñan angwane mutta tödeke Jesukristobti abko kädrieta kä jökräbti temen.

9-10 Tita sribire Ngöbökrä ja di ngöi jökrä. Tita kukwe kuin niara Odeibtä mike gare angwane, käre tita blite ben angwane, mutta nüke töre käre tie abko gare kuin ie. Tita blite Ngöböbe angwane, Ngöbö tö ne ngwane, kä biandre kwe tie nebe basare mun känti yete abko käre tita kärere Ngöböye.

11 Tita blite kore ben, ñobtä ñan angwane bäri ti tö mun tuai angwane, ti köböire Ngöbö Üai rabadre ja di bien munye, mun moto mikakäre nuäre amne mun mikakäre nüne bäri dite Ngöbökrä, abkokäre ti tö näin mun känti yete.

12 Ye abko, ñan mun aibe rabadre dite Ngöböbtä, ie ti tö, akwa nikwe ja die mikadre kwäríkwäri abko ie ti tö. Mutta tödeke Jesukristobti amne tita tödeke bti arato, yebti nikwe ja die mikadre abko ie ti tö.

13 Ti mräkätre, ti namanina yäke bäre bäre nebe basare munye yete, akwa käre kukwe mda mda tä nebe ti jiete, abtä ti ngämi nebe mun känti. Ti mräkätre tikwe, nitre ñakare israelitare nünanka kä mda känti, tikwe ngwiani tödeke Jesubti, ye kwrere

ti tö rikai nitre mun känti yete ngwiain tödeke Jesubti arato, abkokäre ti tö rikai nebe Roma yete.

¹⁴ Jata nebe ruen kore tie, ñobtä ñan angwane rürümon ütiä kri tibti Ngöböökwe ruen tie, aisete nitre griegore amne nitre ñakare griegore, nitre töbtä amne nitre ñakare töbtä abko

¹⁵ ie ti tö Ngöbö kukwei kuin Jesubtä mikai gare kisere abko erere ti tö näin niere mun nünanka juta Romate yeye.

¹⁶ Ngöbö kukwei kuin Jesubtä ye tita gaire ñakare, ñobtä ñan angwane kukwe kuin Jesubtä ye abko Ngöbö di kri ni diantarikrä. Ye abko nire nire käta Ngöbö kukwe kuin Jesubtä ye mike era jae, käta tödeke kwatibe Jesubti abko Ngöböta dentari, aisete Ngöbö kukwei kuin Jesubtä abko Ngöbö di kri ni diantarikrä—nitre israelita ara jire käne, yebti ni mda mda ñakare israelitare abko Ngöböta dentari kore arato.

¹⁷ Kukwe kuin Jesubtä abko Ngöbö di kri ni diantarikrä, ñobtä ñan angwane ni ngite ñakare mda Ngöböta niere abko mikata gare kukwe yebti. Nire nire käta tödeke kwatibe Jesubti, ni ye aibe ngite ñakare mda Ngöböta niere. Ne aisete tödeka kwatibe Jesubti aibe ütiäte, mdən erere tä tikani krörö Ngöbö Kukweibtä:

Tödeka kwatibe Ngöböbti, ye köböire ni ngite ñakare mda nieta Ngöböökwe. Ni ye aibe käkwe nünandi Ngöböbe. *Habacuc 2.4*

abko tä tikani Ngöbö Kukweibtä.

Ngöbö moto romon tä mike gare

¹⁸ Mdakäre abko, ni jökrä käta kukwe nuene kämekäme amne tä kukwe diän diän nuene bätäkä ngwarbe, erere tä ja mike ngite Ngöbö rüere. Erere

arato, ni ye käta kukwe käme nuene angwane, tä kukwe era metre Ngöböbtä ketehti jökrä. Ni ye rüere Ngöbö kä käinhti käta ja moto romon mike gare.

19 Ngöböta ja moto romon mike gare kore, ñobtä ñan angwane kukwe rabadre gare nuäre Ngöböbtä erere gare kuin ni jökräye, ñobtä ñan angwane Ngöbö ara jire käkwe mikani gare krörö:

20 Kena dekä abti kä nüke mtare jäandrän dätebare Ngöbökwé, ye mdenbti kukwe tiebe tua ñakare Ngöböbtä abko tä nüke gare nie amne Ngöbö abko Ngöbö ño tä nüke gare nie arato. Ye mden kisete jäandrän jökrä dätebare Ngöbökwé kena, yebtä nita töi ngitiekä kuin metre angwane, Ngöbö di kri rabadi kärekäre amne niara abko Ngöbö era metre rükadre gare nie. Ne aisetet ni kukwe kämekäme nuenkä ñan raba ja ngite ñakare niere jire chi Ngöböye,

21 ñobtä ñan angwane Ngöbö nämanena gare ietre, akwa ñan mikani ütiäte Ngöbö kwrere kwtre. Erere arato, jäandrän nuenbare Ngöbökwé kräke, yebtä kuin niebare ñakare kwetre ie, akwa jäandrän ngwarbe ütiäte ñakare abko jiebti nikanttre töbige ngwarbe mda amne, niaratré nikani töbige kukwe diän diän aibebtä.

22 Ja töbtä kri nämanentre niere, akwa ni töi ñakare kwrere jire namani,

23 ñobtä ñan angwane Ngöbö nünanka kärekäre, ne krüte ñakare amne di kri bää nuäre abko mikani ütiäte ñakare kwetre, akwa ni ngwarbe kä nebta tä krüte abko bää sribebare ngöböre kwetre jae. Erere arato, nukwä, jäandrän ngwarbe ngwarbe känsenta, gwita amne jäandrän yorekä tementa

abko b   sribebare ng  b  re kwetre jae.

24 Niaratre t  i k  me kore, ye mdenbtä abko Ngöbökwe gibianink   kaibe jae, amne kukwe kämekäme mdei nämane krübäte niaratre töibtä, ye jiebti Ngöbökwe tuanimetre nik  n abko erere nikani ja mike gure bati bati amne kukwe di  n di  n mda mda nuen n  mane.

25 Niaratre nikani kukwe   nakare era metre ye jiebti abko kr  r  : J  ndr  n d  tebare Ngöbökwe abko mikani   ti  te ng  b  re jae kwetre amne k  kitanink   Ng  b   t  te kwetre, akwa Ng  b   J  ndr  n D  tek   era metre ara jire abko mikani   ti  te   nakare kwetre amne k  kitanink     nakare kwetre. Akwa Ng  b   ye aibe abko rabadre k  kitanink   k  rek  re. Abko kore se. Amen.

26 Ye mdenbt   Ng  b  kwe gibianink   kaibe jae, kukwe gaidre kri ye aibe mdeita nebe kr  b  te ietre. Ne aisete meri k  kwe ja mikadre gure ni brare ben abko mikanintbe Ng  b  kwe nitre merire kr  ke, ye abko nitre merire k  kwe mikani ngwarbe, k   nikani bike brare jae kw  rikw  ri.

27 Ne kwrere arato, ni brare k  kwe ja mikadre gure ni merire ben abko mikanintbe Ngöbökwe akwa, ye abko kitani temen nitre brarekwe. Abti nitre brare ru  re abko ja mdeita neme kr  b  te kw  rikw  ri ietre, kıta kukwe küme gaidre kri nuene jabt   kw  rikw  ri. Ye dokw  re abko, Ng  b   ara jire kıta mike ja ngie nuen metre.

28 Ng  b   n  manena, ye n  mane gare ni j  kr  ye, akwa   nan t   namani mikai   ti  te janknu, abtö Ngöbökwe gibianink   kaibe jae t  obike kukwe kämekäme aibebtä amne, kukwe k  me   nan nuendre abko erere nuendre kwetre abkokäre.

29 Ye erere tätre kukwe diän diän nuene bätäkä ngwarbe, amne kukwe bätäkä ngwarbe blo blo tätre nuene. Erere arato, tätre töbike kaiibe jäandrän kuinbtä jakrä amne töita jäandrän ngutture aibebtä. Erere arato, jäandrän ni mdakwe abko ie töta nebe bäri kabre jakrä amne, ni ni mda kämikaka, ni ngüdrekä ngwarbe, ni ni ngökö ngwarbe, ni diän diän amne ni blitaka ngwarbe ni mda rüere.

30 Amne tätre ñäke diän diän ni mda mda rüere amne mätä kri Ngöböbtä tätre ja mike ütiäte ni mda mdabtä, jata nebe ruen kri ietre au, käta bike kri ni mda mdabtä, tätre kukwe kämekäme miketbe btin mda Ngöbö rüere amne ñan tätremeye amne rün kukwei mike täte.

31 Erere arato, Ngöbö tö dreye abko ñan tö mikai gare jae amne ñan tätre ja kukwei mike täte amne, tätre ni mda mda tarere ñakare amne ni mda mda ruuentari tare ñakare ietre.

32 Ni jökrä kukwe nuenkä korekore abko dokwäre krütadre kärekäre amne rabadre Ngöbö okwä bäre mento kärekäre abko Ngöbökwé mikanintbe metre kore, ye abko gare kuin ni jökräye. Akwa tätre kukwe nuene kämekäme janknu. Erere arato, ni mda mda tä nebe kukwe nuene kämekäme kore okwäbti abko käita neme nuäre btätre tuare.

2

Ngöböta kukwe ükete metre ni jökrä kräke

1 Akwa ma abko ni israelita, mata bike deme, käta nitre ñakare israelitare kite ngise kukwe käme nuenbtä. Akwa ma abko ngite ñakare Ngöbö ngwärekri, ye makwe ñan nütü jabtä, ñobtä ñan

angwane mata ni mda mda kite ngise, akwa mata ja miketa ngite au arato, ñobtä ñan angwane ni mda mda tä ja mike ngite, ye kwrere jire mata ja mike ngite siba.

² Akwa ni ja mikaka ngite, ye rüere Ngöböta kukwe ükete amne, kukwe era metre btä tä kukwe ükete, ye gare kuin nie.

³ Akwa ma abko tä ni mda mda kite ngise kukwe käme nuenbtä angwane, mata ja mike ngite ja kwrere niaratrebe, yebtä abko Ngöböökwe kukwe ükadite munkrä, ye näire ni mikadi ja ngie nuen kwe angwane, makwe kwäräbedi abko makwe ñan nütü jabtä.

⁴ Ngöbö bäri moto kuin abko mata mike ngwarbe jae angwane, mata dre dre nuene btä Ngöböta neme romon ñakare jötrö makrä. Akwa makwe kukwe kämekäme kitadre temen amne makwe tödekadre bti, abkokäre Ngöböta ja moto mike kuin makrä, käta ma ngibiare raire, ¿ye abko mata gain ñakare?

⁵ Akwa ma tä töbikre kore angwane, ma tä ja dokwä mike ribi Ngöbökrä amne, ma ñan tö ja töi kwitaita Ngöbö kukwäre, aisete Ngöböökwe ni mikadi ja ngie nuen, ye ngäbti mata Ngöbö mätä ükekrö bäri jakrä. Ye näire Ngöböökwe kukwe ükadite era metre ni jökrä kräke angwane,

⁶ ni itire itire tä dre dre nuene, ye erere Ngöböökwe ütiä biandi krörö nie:

⁷ Ni ruäre rabadre käkitaninkä Ngöböökwe amne rabadre mikani ütiäte jae Ngöböökwe amne tö rabai nüne kärekäre Ngöböbe, abtä ja töi mikani kwatibe jändrän kuin nuene kärekäre Ngöbökrä, ni ye abko Ngöböökwe mikadi nüne kärekäre.

8 Akwa ni ruäre abko käta töbike jäandränbtä kaibe jakrä, käta trö kwite kukwe era metre Ngöböökwe ye ye amne tä nekete kukwe kämenkri, ni ye abko btä Ngöbö mätä rabadi kri, käkwe mikadi ja ngie nuen.

9 Ne aisetet ni kukwe nuenkä kämekäme erere käkwe ja tare nikadi kri amne moto rabadi nötöte krübäte ja jiebti arato ja tare nikabtä, ye abko nitre israelita ara jire käkwe ja tare nikadre käne kore. Erere arato, nitre ñakare israelitare käkwe ja tare nikadre.

10 Akwa nire nire käkwe jäandrän nuenbare kuin kärekäre Ngöbökrä abko Ngöböökwe käikitadikä, käkwe mikadi ütiäte amne mikadi nüne jäme kwe, ye abko nitre israelita kräke käne amne nitre ñakare israelitare kräke arato.

11 Ye kwrere Ngöböökwe kukwe ükadite ni jökrä kräke, ñobtä ñan angwane ni ja kwrere jökrä Ngöbökrä amne ñan Ngöböta nitre israelita tarere bari nitre ñakare israelitare kräke.

12 Nitre ñakare israelitare abko ie Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye gare ñakare, käta ja mike ngite, ye abko Ngöböökwe mikadi ja ngie nuen, akwa ñakare Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye yebti; akwa nitre israelita abko ie Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye gare bari kuin, käta mike ñakare ütiäte jae amne, tä ja mike ngite, nitre ye abko Ngöböökwe mikadi ja ngie nuen Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye yebti.

13 Ngöböökwe kukwe ükadite kore, ñobtä ñan angwane ñan nita Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye ye kukwei nuen jirekäbe abko köböire ni ñakare ngite mda Ngöböta niere nibtä; akwa Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye ye nita mike täte metre ta abko

köböire ni ñakare ngite mda Ngöböta niere nibtä.

14 Nitre ñakare israelitare abko kwe Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye ñakare, akwa kukwe ye tä dre nuemna, erere nitre ñakare israelitare tä nuene nierare ja töi jenbti angwane, kukwe nuenta kwtre ye abko kukwe biani nuendre Ngöböökwe nie ara jire kwrere.

15-16 Ye ñobtä ñan angwane Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye käta dre nuemna, ye erere nitre ñakare israelitare tätre nuene nierare ja töi jenbti angwane, kukwe ye tä niaratre töibtä tätre bää mike, aise ñongwane tätre ja mike ngite amne ñongwane tätre ja mike ngite ñakare tä nüke gare au jabtä ietre. Ne aise Jesukristo köböire Ngöböökwe kukwe ükadite ni jökrä kräke, ye näire kukweta kaibe tiebe nitre ñakare israelitarekwe, yebti abko Ngöböökwe ükadite kräke. Angwane niaratre käkwe ja mikani ngite angwane, töi käme ara jire käkwe niaratre kitadi ngite o niaratre töi metre käkwe bää mikadi metre Ngöbö ngwärekri. Ne abko Ngöbö kukwei kuin Jesubtä dirita tikwe käta niere.

Nitre israelita amne Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye

17 Mata ja israelita niere amne Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye, bti mata tödeke amne, mata ja gete Ngöböbe, bti ja ruen ütiäte kri mae.

18 Erere arato, makwe dre dre nuendre nünakäre metre, ie Ngöbö tö, ye garera mae, ñobtä ñan angwane Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye käta mike gare mae.

19 Abtä nitre ñakare israelitare, ie Ngöbö gare ñakare abko ma raba nikken jie ngwena Ngöböye,

ruen mae. Erere arato, nitre ie Ngöbö gare ñakare abko okwäte ma raba kä trä tikekä ngwiankäre Ngöböye, ruen mae.

20 Mdakäre abko, nitre ñakare israelitare töbtä ñakare Ngöböbtä abko, ie Ngöbö gare ñakare abko ie ma raba dirire, ruen mae. Erere arato, nitre ñakare israelitare töi mräme Ngöböbtä ngäbäkre kwrere abko ma raba töi tike Ngöböbtä ruen mae, ñobtä ñan angwane Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye käta ma töi tike amne tä kukwe era metre Ngöböbtä mike gare mae, aiseete mata töbike kore jadtä.

21 Akwa ma abko israelita, aiseete ma rabadre Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye dirire nitre ñakare israelitare yeeye mata nütüre, erere mata nuene. ¿Ye ñobtä abko ma ara jire ñan tä kukwe ye dirire käne au jae? ¡Niaratrekwe ñan godre dirita makwe ietre amarebti mata gore!

22 Erere arato, meri ni mdakwe ñan mikadre ja ken, mata dirire nitre ñakare israelitareye, amarebti ma ara jire käta meri ni mda mdakwe mike ja ken kän. Mdakäre abko, ngöbö ngwarbe tä neme tuen käme krübäte mae amarebti jäandrän ütiäte ütiäte tä ngöbö ngwarbe juete abko mata goire.

23 Erere arato, Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye tä makwe, bti mata bike kri, akwa Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye, ye ñan mikata täte metre makwe, aiseete kukwe ye arabe bti mata Ngöbö mike ngwarbe jae.

24 Ye mden kisete, Ngöbö Kukwei tä tikani krörö mabtä:

Mun israelita ye mden köböite nitre ñakare israelitare tä ñäke blo Ngöbö rüere. *Isaías*

52.5; Ezequiel 36.22

abko tä tikani Ngöbö Kukweibtä mun israelitabtä.

25 Mdakäre abko, mata ñäräkrä mike ma kwatabtä, Ngöböta ma bkäne bää mikakäre, akwa ti tö kukwe niei krörö mae: Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye, ye mata mike täte era metre jökrä, ye aibe angwane ñäräkrä mikani kwatabtä abko ütiäte Ngöbö ngwärekri; akwa Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye ma ñan tä mike täte jökrä, ye ngwane ñäräkrä mikani ma kwatabtä abko ñakare ütiäte Ngöbökrä. Amne ni ñakare israelitare ñäräkrä ñakare kwatabtä, ye kwrere jire ma tä nebe Ngöbö ngwärekri.

26 Akwa ni ñakare israelitare abko käkwe Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye mikare täte jökrä angwane, ñäräkrä mikani ñakare kwatabtä, akwa nitre israelita ñäräkrä mikani kwatabtä, kwrere jire bää rabadre Ngöbö ngwärekri.

27 Ye abko, era metre ma abko israelita, aisetē ñäräkrä mikani ma kwatabtä amne mata Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye bkäne, akwa mata mike ñakare täte, aisetē ni ñakare israelitare ñäräkrä mikani ñakare kwatabtä, akwa Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye mikata täte kwe, ni ye abko käkwe ma kitadi ngite,

28 ñobtä ñan angwane nita därrere ni mräkä israelitakri, ye aibe köböire ñan nita nebe israelitare era metre Ngöbö ngwärekri. Erere arato, ni ñäräkrä mikani kwatabtä, ye ñan aibe köböire abko nita nebe ñäräkrä mikani era metre Ngöbö ngwärekri,

29 ñobtä ñan angwane ni töi kuin amne ni moto kuin Ngöbö ngwärekri, ni ye abko ni israelita

era metre Ngöbö ngwärekri amne, ni töi kuin era metre ye abko käta ni ñäräkrä mikani ni kwatabtä kwrere. Ne aisetet ni ñäräkrä era metre ni kwatabtä abko Ngöbö Üai tä nuene ni töibtä, käta ni töi mike kwatibe Ngöböbtä, ye abko ñan Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye tä tikani täräbtä, ye käta ni töi mike kore. Ne aisetet ni töita mikani k watibe Ngöböbtä kore Ngöbö Üai köböire, ye abko ñan ni mda mdakwe käikitadikä, akwa Ngöbö ara jire käkwe ni ye käikitadikä, käkwe mikadi ütiäte jae.

3

Ngöböta ja kukwei mike täte era metre

¹ Ye abko, ma därebare ma mräkä israelitakri amne ñäräkrä mikanina ma kwatabtä ye ütiäre Ngöbökwe ñan ma mikadre metre ja ngwärekri, aisetet ma abko israelita amne, makwe ñäräkrä mikani ma kwatabtä, ¿ye abko ütiäte makrä ya?

² ¡Jänri, ye abko ütiäte kri! Kukwe keta kabre btä ye ütiäte, ñobtä ñan angwane käne Ngöbökwe tödekanit ire israelitabti, käkwe ja Kukwei biani ietret.

³ Yebti ¿dre rakadrekä mda? Nitre israelita ruäre käkwe Ngöbö kukwei mikadi täte, niebare kwetre Ngöböye. Abti ja kukwei kitaninta temen kwetre. ¿Yebtä abko Ngöbökwe ja Kukwei mikadi täte niebare ni mräkä israelita kirakiraye, ye Ngöbökwe kitadita temen niaratre kwrere arato ya?

⁴ ¡Ñakare jire! ¡Ngöbökwe ñan ja kukwei kitadre jire chi temen! Ni jökrä rabadre ni ngökö, käkwe ja kukwei kitadre temen, akwa Ngöbö abko käre

tä kukwe niere, erere tä mike täte jökrä. Ne aisetet
Ngöbö Kukwei käta niere krörö:

Ma kukwei abko raba mikani era Ngöbö amne
mata kukwe ükete nikrä angwane, ma kuk-
wei era metre rükadi gare mabtä, *Salmos*
51.4

abko tä tikani Ngöbö Kukweibtä.*

5 Akwa ni ruäre tä ñäke ngwarbe krörö Ngöbö
rüere: Nita ja mike ngite Ngöbö rüere angwane,
Ngöbö abko bäri metre ta mikata gare btä amne
Ngöbö käikitakata bäri. Kore ne ngwane, Ngöböökwe
ni mikadre ja ngie nuen angwane, Ngöböta kukwe
nuene blo abko ni ruäre tä niere ngwarbe.

6 Akwa ni ñan raba ñäke jire chi kore Ngöböbtä,
ñobtä ñan angwane Ngöbö ñakare kukwe ükete era
metre ni israelitakrä, käkwe ni mikadre ja ngie
nuen kukwe kämekäme dokwäre, ¿se abko kukwe
ükadrete ño kwe ni ñakare israelitare kä jökräbti
kräke, mikakäre ja ngie nuen se? Akwa niara
abko era metre, aisetet tä kukwe ükete kore ni
israelitakrä arato.

7 Erere arato, ni ruäre käta niere ngwarbe krörö:
Tikwe blitadre ngwarbe ni ngökakäre, ye ngwane
Ngöbö moto bäri kuin amne Ngöbö di kri bä nuäre
mikata gare tibtä angwane, ¿se ñobtä abko ti ngite,
aisete Ngöböökwe ti mikadre ja ngie nuen? abko ni
ruäre tä niere.

8 Ye abko ngwarbe era metre, akwa nane
rabadre metre, ye ngwane jari kukwe kämekäme
nuene ye köböire Ngöbö di kri bä nuäre mikadre
gare bäri abkokäre! abko rabadre kuin. Ye abko

* **3:4** Meri kädian nämane Betsabé, ben jrei David käkwe ja mikani
ngite, abti Salmos 51 tikani kwe ja ngite niekäre Ngöböye.

dirita kore tikwe abko ni ruäre tä niere tibtä ti bä mikakäre käme, akwa ye dokwäre Ngöböökwe nitre ye mikadi ja ngie nuen era metre.

Ni ñakare jire iti metre amne ngite ñakare Ngöbö ngwärekri

⁹ ¿Nikwe dre niedre mrä? ¿Ni israelita ne abko bäri kuin era metre nitre ñakare israelitare ngwä abko Ngöböta nütüre ya? ¡Ñakare jire! ñobtä ñan angwane ni israelita ya, ñakare ya akwa ni jökrä ngite ja kwrere Ngöbö ngwärekri, ye mden abko nunkwe bä mikanina.

¹⁰ Ye mden erere Ngöbö Kukweita niere arato abko krörö:

Ni ñakare jire iti era metre Ngöbö ngwärekri.

¹¹ Ni ñakare jire iti abko ie kukwe gare era metre Ngöböbtä.

Ni ñakare jire iti käta Ngöbö känentari.

¹² Ni jökrä käkwe trö kwitani Ngöböye, bti nikani ji blobti amne nikaninta kukwe kämekäme nuene ja kwrere jökrä Ngöbö rüere.

Ni ñakare jire iti kukwe kuin nuenkä.

Ni ñakare jire iti. *Salmos 14.1-3; 53.1-3*

¹³ Mdakäre abko, ni krütani doboi mikani, bti jue diandrekäta amne rä kure, ye kwrere jire ni töi käme abko erere blitata käme kwe.

Erere arato, ni tüdrä abko tä blite ngwarbe ni mda mda ngökakäre. *Salmos 5.9*

Tbi tu krübäte käta ni mike bren, ye kwrere jire ni ñäke taretare krübäte käta ni mda mda juen ngwarbe. *Salmos 140.3*

¹⁴ Erere arato, ni kada abko tä biare ñäkäkäre blo ni mda mda rüere amne käre nita blite romone. *Salmos 10.7*

15 Ni jökrä tä juto biare ni mda mike bren amne ni mda kämike.

16 Nitre ye abko tä jändräñ jökrä juen ngwarbe amne tä ni mda mike ja tare nike.

17 Nünandre jäme Ngöböbe amne ni mda mdabe, ye abko gare ñakare ietre. *Isaías 59.7-8*

18 Ne aise, ni ñakare jire iti kä nebtä käta Ngöbö jürä ngwen jabtä, käta Ngöbö mike ütiäte jae. *Salmos 36.1*

19 Ye kwrere abko Ngöbö Kukweita ni ngite mike gare nie kore. Mdakäre abko, kukwe ye tä ni tre ñakare israelitare aibe kite ngite, makwe ñan nütü, ñobtä ñan angwane mun israelita abko kräke Ngöböökwe ja Kukwei biani mun ngite mikakäre gare munye abko gare kuin nie. Ye mden kisete, kä mrä angwane, Ngöböökwe kukwe ükadite nikrä angwane, ni jökrä israelita amne ñakare israelitare ye rabadi kada ketani amne rabadi kwekbe jökrä, ñobtä ñan angwane ngite ñakare, ye ñan rabadre niere Ngöböye,

20 ñobtä ñan angwane ni ñakare jire iti käkwe Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye mikadre täte jökrä abko ütiäre ngite ñakare mda Ngöböökwe niedre btä. Akwa Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye ye köböire ni jökrä abko kukwe kämekäme nuenkä abtä ngite Ngöbö ngwärekri tä nüke gare nie.

Tödeka kwatibe Jesubti aibe köböire ni ngite ñakare mda Ngöböta niere

21 Akwa mtare, ñokwe ni ngite ñakare mda Ngöböta niere abko niarakwe mikanina gare ni jökraye. Akwa ñan Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye ye köböire Ngöböta ni ngite ñakare mda niere nibtä

abko Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye käta niere metre amne, Ngöbö kukwei mda mda tikani nitre Ngöbö kukwei niekäkwe käta niere arato.

22 Ni jökrä israelita ya, ñakare ya, akwa tä tödeke era metre Jesukristobti abko erere ngite ñakare mda Ngöbota niere btätre. Ne abko Ngöbota nuene ja erebe ni jökrä kräke,

23 ñobtä ñan angwane ni jökrä käta ja mike ngite Ngöbö rüere, abtä Ngöbota kukwe nuemna nie, ye abko ni jökrä ñan tä mike täte metre jire chi. Ye aise te ni ñakare jire iti abko metre Ngöbö kwrere.

24 Akwa Kristo Jesu krütani krusobtä angwane, niarakwe ni kökanintarita ni tikatekäre, ye köböire ni jökrä tödekaka Jesukristobti abko ngite ñakare mda Ngöbota niere ja moto kuinbti amne ñan tä ni ngite ütiä kärere jire chi nie.

25 Ngöbö ara jire käkwe Kristo Jesu biani müre ketadre ni kwati ngwärekri angwane, Kristo Jesu därie käkwe Ngöbö töi kwitani, aise te Ngöbö mätä kri ni ngite ngite rüere ñakare mda, amne Kristo Jesu därie käkwe Ngöbö moto mikaninta jäme nikrä. Ye ngwane abko, Kristo däriebti Ngöbökwe ni ngite dianinkä mento nibtä, yebti nikwe tödekadre kwatibe. Mdakäre abko, Ngöbö abko metre ta, käta kukwe ükete metre nikrä, ye mikakäre gare, Ngöbökwe Kristo Jesu biani müre ketadre kore, ñobtä ñan angwane Jesukristo müre keta ngämi, känenkri Ngöbökwe ni mikadre ja ngie nuen täte jökrä kukwe kämekäme dokwäre, akwa nuenbare ñakare kwe.

26 Erere arato, niarata kukwe ükete metre ni jökrä kräke mtare, ye rabadre gare nie, abkokäre Kristo Jesu biani kwe müre ketadre ni jökrä kräke.

Ngöbö rabadre kukwe ükete metre ni jökrä kräke amne rabadre nitre tödekaka Jesubti ngite denkä mento btä arato, abkokäre nuenbare kore kwe.

27-28 Ngöökwe sribi kuin nuenbare kore nikrä, ¿yebti ni abko bäri metre au, bti nikwe bikadre kri sribi jen nikwebti ya? ¡Ñakare jire! Jändräñ ñakare bikakrä kri nie, ñobtä ñan angwane ñan Kukwe Biani Ngöökwe Moiséye abko mikani täte jökrä metre nikwe abko ütiäre ni ngite ñakare mda Ngöböta niere amne ni kaen ngäbti, akwa tödeka kwatibe Jesukristobti, ye köböire ni ngite ñakare mda Ngöböta niere amne tä ni kaen ngäbti.

29 Ti bike kukwe mda ngwentari abko krörö: ¿Ngöbö ye abko, Ngöbö kaibe nitre israelita aibe kräke ya? amne ¿ni mda mda ñakare israelitare abko ñakare Ngöbö ye bkäne siba ya? ¡Ñakare jire! Ngöbö abko Ngöbö ni kä jökräbtikwe, aisetet ni israelita amne ni ñakare israelitare arato abko Ngöböta kaen ngäbti,

30 ñobtä ñan angwane Ngöbö abko itibe. Nebti Ngöbö mda ñakare jire. Nire nire tödekaka Ngöböbti abko ñakare ngite mda abko Ngöböta niere btä. Mden kisete, ni israelita ñäräkrä tärä kwatabtä ya, ni ñakare israelitare ñäräkrä ñakare kwatabtä ya, ye ñan mikata ñäräre Ngöökwe nibtä.

31 ¿Ne aisetet nita tödeke Jesubti, abtä Kukwe Biani Ngöökwe Moiséye abko ütiäte ñakare nikrä ya? ¡Ñakare jire! ñobtä ñan angwane nita tödeke Jesubti, ye ngwane Kukwe Biani Ngöökwe Moiséye ye tä nebe bare täte jökrä nibtä.

Abrahamkwe tödekani Ngöböhti

¹ *¿Mdakäre abko, nikwe dre niedre ni mräkä käne Abrahambtä? ¿Ño köböire ni ngite ñakare mda Ngöböta niere, abkobtä dre nükani gare Abrahamye?*

² *Abraham käkwe jändrän kuin nuendre au ja di jenbtí abko ütiäre niara ngite ñakare Ngöbö ngwärekri, ye ngwane rabadre bike kri, akwa namani bare ñakare kore ie, aise te ñan namani bike kri Ngöbö ngwärekri.*

³ *Ne aise te, Ngöbö Kukwei käta niere krörö btä:
Abrahamkwe tödekani Ngöböhti,
aise te Ngöbökwé niara ngite kukwe käme nuenbtä dianinkä mento btä angwane, ngite ñakare mda Ngöbökwé niebare. *Génesis 15.6*
abko tä tikani Ngöbö Kukweibtä.*

⁴ *Ye abko nita sribire angwane, sribi bkänkä käta sribi ütiä bien nie, ye abko ñan tä bien ngwarbe ja moto kuinbtí nie, akwa nita sribire abko ütiä bianta kwe nie.*

⁵ *Akwa ni ñan raba sribi nuene jire chi abko ütiäre Ngöbökwé niedre nie: Ma ngite ñakare mda ti ngwärekri. Akwa ni ngututu ngite ngite Ngöbö rüere käta Ngöbö mike era amne tä tödeke Ngöböhti, ni ye abko ngite ñakare mda Ngöböta niere.*

⁶ *Ñan jändrän kuin nuenbare nikwe Ngöbö moto mikakäre jäme jakrä abko ütiäre ni ngite ñakare mda Ngöböta niere akwa, tödekabtä Ngöböhti abko köböire ni ngite ñakare mda Ngöböta niere. Ni ye abko btä käta neme nuäre krübäte abko jrei David tukwe käkwe tikani arato abko krörö:*

7 Nireta Ngöbö kukwei kite temen, bti tä ja mike ngite ja töibti Ngöbö rüere amne käta kukwe käme nuene Ngöbö rüere,
akwa Ngöböta ngite denkä jökrä btä, ni ye abko btä kä rabadre bäri nuäre.

8 Erere arato, ni ngite Ngöbö ngwärekri akwa, ye dokwäre ni Dänkien Ngöböta mike ñakare ja ngie nuen, ni ye abko btä kä rabadre bäri nuäre,

Salmos 32.1-2

abko tikani Davikwe.

Ñan ñäräkrä mikani kwatabtä abkobtä Abraham ngite ñakare Ngöbö ngwärekri

9 Mdakäre abko, ni ngite ñakare mda Ngöböta niere, niebare Davikwe, ¿ye abko ni ñäräkrä mikani kwatabtä aibe kräke ya o ni ñäräkrä ñakare kwatabtä abko kräke arato ya? Abrahamkwe tödekaní Ngöböbtí, aibebtä ngite ñakare mda niebare Ngöbökwé btä, ye nita niere aiseté titá kukwe ngwentari kore.

10 ¿Akwa Abraham ñäräkrä mikanina kwatabtä angwane, niara ngite ñakare mda niebare Ngöbökwé btä ya o ngämi ñäräkrä mike ja kwatabtä, ye känenkri niebare kwe btä ya? ¿Ñongwane Abraham ngite ñakare mda Ngöbökwé niebare btä? ¡Abraham ngämi ñäräkrä mike ja kwatabtä, känenkri ngite ñakare mda Ngöbökwé niebare btä!

11 Abti Abrahamkwe ñäräkrä mikani ja kwatabtä. Abrahamkwe tödekaní Ngöböbtí, abtä ngite ñakare mda Ngöbökwé niebare btä, ye mden bá mikakäre Ngöbökwé ñäräkrä mikamna ja kwatabtä Abrahamye. Ne aiseté ni ñäräkrä ñakare kwatabtä, akwa tä tödeke Jesukristobti

abko tä tödeke Ngöböbtí Abraham kwrere, aise te Abrahamta nebe rün kwrere arato. Ye aise te ni ñäräkrä ñakare kwatabtä akwa tä tödeke Ngöböbtí, yebtä abko ngite ñakare mda Ngöböta niere.

12 Erere arato, ni mräkä israelita ñäräkrä kwatabtä, ye käta tödeke Ngöböbtí arato, ye abko tä tödeke Ngöböbtí Abraham kwrere, aise te Abraham tä niaratre rün kwrere arato.

Ñan Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye mikabtä täte abko ütiäre Abraham ngite ñakare

13 Mdakäre abko, Abraham amne Abraham mräkätre ja täritäri rabadi kä jökrä bkäne Ngöbökwé niebare ietre, ye abko ñan Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye mikabtä täte abko Ngöbökwé niebare ietre, akwa Abrahamkwe tödekani kwatibe Ngöböbtí angwane, ngite ñakare mda Ngöbökwé niebare btä. Abtä niara amne mräkätre ja täritäri rabadi kä jökrä bkäne niebare Ngöbökwé ie.

14 Ne ñan ñobtä ñan angwane Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ye nita mike täte jökrä abko ütiäre ni rabadre kä ne bkäne jökrä, ye ngwane ni rabadre kä ganaine au ja di jenbti, aise te tödeka Ngöböbtí abko ütiäre ñakare jire chi. Erere arato, Ngöbökwé jäandrän bian braibare nie ne rabadre ütiäre ñakare arato,

15 ñobtä ñan angwane Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ye kitabtä temen nita neme ngite Ngöbö ngwärekri, dokwäre Ngöbökwé ni mikadre ja ngie nuen kri; akwa kukwe biani nuendre ye ñakare angwane, ni ñan raba kukwe ye kite temen ja töi jenbti, erere ja mike ngite ñakare.

16 Ne aise, Ngöbökwe kä köböi mikani Abrahamye amne Abraham mräkätre ja täritäriye ye abko rabadre ütiäte, abkokäre Ngöbökwe biani ngwarbe ie. Ye abko tödektä Ngöböti, aibe köböire Ngöbökwe Abraham mikadi kä bkäne abko köböi mikani kore kwe ie. Ye abko, ñan nitre israelita Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye mikaka täte aibe kräke Ngöbökwe kä ye köböi mikani, akwa ni jökrä israelita ya, ñakare ya käta tödeke Ngöböti Abraham kwrere, ye kräke Ngöbökwe kä köböi mikani kore arato. Ne aise Abraham abko ni jökrä israelita ya, ñakare ya rün kwrere.

17 Mden erere, Ngöbö Kukwei tä nire krörö: Tikwe ma mikani juta kwati bätäkä ngwarbe rünre kä nebtä, *Génesis 17.5* niebare Ngöbökwe Abrahamye. Ngöbö ni krütanikrütani mikaka nire amne, jäandrän ñäre ñakare abko Ngöböta mike nire, Ngöbö ye mden abko bti Abrahamkwe tödekani.

18-19 Ngöbö ye mden kákwe niebare krörö Abrahamye:

Muke kabre ñan tanre, ye kwrere jire ma bkün rabadi kä nebtä. *Génesis 15.5* niebare Ngöbökwe ie. Ye ngwane abko, Abraham ñan di namanina ngäbäkre ngibiare namani nütüre, ñobtä ñan angwane kä namanina bäsí siento krati ie aise. Erere arato, merire kwe Sara namanina unbret, kise mriani jabtä, aise ñan rabadre ngäbäkre ngibiare, namani nütüre, akwa Ngöbökwe kukwe niebare ie, yebti tödekani kwe amne mikani era kwe.

20 Ngöbökwe kukwe niebare Abrahamye, ye namani era kräke angwane, tödekani bari Ngöböti

kwe amne, ñan Ngöbö kukwei mikani ngwarbe jae kwe, käkwe Ngöbö käikitaninkä,

21 ñobtä ñan angwane Ngöbö abko di nämane täte ja kukwei mikakäre täte, ye abko namani era Abrahamkrä.

22 Abrahamkwe tödekani kore Ngöböbti, ye mdenbtä abko ngite ñakare mda abko Ngöböökwe niebare btä amne kani ngäbti kwe.

23 Abrahamkwe tödekani Ngöböbti, yebtä ngite ñakare mda niebare Ngöböökwe btä abko tikani täräbtä, ye ñan tikani niara aibe kräke,

24 akwa Ngöbö Jesu mikakata nire nitre ngwäkäre ngätäite, Ngöbö yebti nirekwe tödekadre, ni ye abko ngite ñakare mda Ngöböökwe niedi amne kadi ngäbti kwe. Ni ye kräke kukwe ye nämane tikani.

25 Jesu ye abko biani Ngöböökwe müre ketadre ni ngite diankakäre mento nibtä, ñobtä ñan angwane ni nämane ngite Ngöböye kukwe käme nuenbtä amne, ni ngite ñakare mda, ye Ngöbö rabadre nire nibtä, abkokäre Ngöböökwe mikaninta nire.

5

Nita nüne jäme Ngöböbe abko käita neme nuäre nibtä

1 Nikwe tödekani Jesukristobti ye köböire ni ngite ñakare mda niebarera Ngöböökwe, aise te nita ja mäketa jäme Ngöböbe ni Dänkien Jesukristo köböire.

2 Nikwe tödekani bti angwane, niarakwe ni mikani krötö Ngöbö moto kuin ye ken amne mtare Ngöbö moto kuin täte jökrä nikrä amne Ngöböökwe ni mikadita bäsí ja kwrere, ye nita ngibiare kisere abko käita neme nuäre nibtä.

3 Ye abko ñan jändrän aibe käita nuäre nibtä, akwa nita ja tare nike bätäkä ngwarbe abko käita bäri nuäre nibtä arato, ñnobtä ñan angwane ja tare nika ye abko käta ni mike nünenkä bäri dite janknu mda, nikwe ñan Jesu gibiadrekä jire abkokäre.

4 Erere arato, nita nebe nünenkä bäri dite tödekkabtä Jesubti, ye käta ni töi mike bäri metre Ngöbö okwäte amne ye käta ni die mike Jesu ngibiare ngäbti kisere bätärekä, käi ngwiiane nuäre jabtä bäri mda.

5 Ñan nita Jesu ngibiare ngäbti ngwarbe abko gare kuin nie, ñnobtä ñan angwane Ngöböökwe ja Üai Deme biani nie amne, Ngöböta ni tarere kri ja moto kuinbti abko Ngöbö Üai Deme tä mike gare nie.

6-7 Ye abko, bäsi ni ñakare jire iti abko tä biare ja mike müre ketadre ni metre diäre. Nane ni mda kákwe jändrän bäri kuin nuenbare nikrä angwane, nikwe ja mikadre müre ketadre ni ye diäre. Akwa ni nämane nüne Ngöbö rüere amne ni di ñakare ja diantarikrä au angwane, kä bäri kuin, ye näire Kristo Jesu nükani amne krütani ni diäre amne ni kräke.

8 Ye mdenbtä abko, Ngöböta ni tarere kri tä mike gare krörö nie: Ni nämane kukwe nuene kämekäme Ngöbö rüere abtä ni nämane ngite Ngöbö ngwärekri, ye ngwane Kristo krütani ni diäre amne ni kräke.

9 Mtare Kristo krütanina ni kräke, ye köböire ni ngite ñakare mda Ngöböökwe niebarera. Yebtä mtare bäri Kristo köböire ni rabadi dianintari amne, Ngöböökwe ñan ni mikadre ja ngie nuen kä mrä angwane,

10 ñnobtä ñan angwane ni nämane ja rüere Ngöböbe

angwane, Ngöbö Odei krütani ye köböire niara ara jire käkwe ja mäkäninta nibe, aisete mtare bäri Ngöböökwe ni mikanina ja mäketa jabe, aisete Kristota nire, käta ni mike nüne kärekäre jabe, ye mdenbtä ni rabadi dianintari.

¹¹ Ne abko, ni rabadi dianintari mrä, ñan ye aibebtä nita kuin niere Ngöböye amne käita neme nuäre nibtä, akwa nita Ngöbö ara käi ngwen nuäre jabtä ni Dänkien Jesukristo köböire. Niara köböire nita ja mäkäninta Ngöböbe mtare.

Adán amne Kristo

¹² Mdakäre abko, kena ni itibe kädian nämane Adán abko käkwe ja mikani ngite Ngöbö rüere angwane, kukwe käme Ngöbö rüere nükani kä nebtä amne kukwe käme köböite ni jökrä nikani krüte, ñobtä ñan angwane ni jökrä käkwe ja mikani ngite Ngöbö rüere arato.

¹³⁻¹⁴ Akwa ñan ja mikani ngite kwetre ja kwrere Adánbe. Adán näire abti kä nüke Moisés näire, Ngöbö ngämi ja kukwei bien Moiséye nuendre nie, ye känenkri kukwe käme Ngöbö rüere namanina kä nebtä, aisete ni jökrä nämane gata ngoto täni, aisete nämane krüte. Akwa Adánkwe Ngöbö kukwei ara jire kitani temen, ye kwrere nuenbare ñakare kwetre, ñobtä ñan angwane niaratre abko ie Ngöbö ngämi ja kukwei bien nuendre, aisete ñan ja mikani ngite kwetre Adán kwrere, ñobtä ñan angwane kukwe bian ngämi nuendre nie, känenkri nita nebe tuen ngite ñakare kukwe yebtä. Adánkwe ja mikani ngite, ye köböite ni jökrä namani ngite Ngöbö ngwârekri, akwa ye kwrere ni mdara jire abko Jesukristo rükadre kukwe kuin nuene ni jökrä kräke abko bä mikani Adánbtä.

15 Akwa Adánkwe ja mikani ngite, yebti ta abko Ngöbökwe jäandrän bäri ütiäte kri nuenbare nikrä, ñobtä ñan angwane ni itibe Adán kákwe ja mikani ngite, ye köböite ni kwati nikani krüte amne namani mente Ngöböye. Akwa ja moto kuinbti Ngöbökwe jäandrän kuin nuenbare ngwarbe nikrä ni itibe Jesukristo moto kuin köböire, ye abko bäri ütiäte kri amne kuin ni kwati kräke.

16 Ye abko ti bike niereta bobukäre: Ni itibe Adán kákwe ja mikani ngite amne Ngöbökwe jäandrän kuin nuenbare ngwarbe nikrä, jäandrän ketebu ye abko ñakare ja kwrere, ñobtä ñan angwane ni itibe Adán, köböite Ngöbökwe ni jökrä mikani ja ngie nuen. Akwa ni kwati kukwe nuenkä kämekäme kákwe ja mikani ngite kabre krübäte Ngöbö rüere abko kräke Ngöbökwe jäandrän kuin nuenbare ngwarbe Jesukristo köböire. Yebtä abko ni ngite ñakare mda Ngöböta niere.

17 Ye abko, ni itibe Adán kákwe ja mikani ngite abko köböite ni jökrä namani gata ngoto täni, aise te nämane krüte amne namani mente Ngöböye. Ye kwrere arato, Ngöbökwe jäandrän kuin nuenbare ngwarbe nikrä ja moto kuinbti, ye abko bäri ütiäte kri, aise te ni mikadita metre ja ngwärekri kwe nikwe nünandre kärekäre ni itibe Jesukristo köböire abkokäre.

18 Ni itibe Adán kákwe ja mikani ngite batibe Ngöbö ngwärekri, dokwäre Ngöbökwe ni jökrä mikani ja ngie nuen. Ye kwrere arato, ni itibe Jesukristo kákwe jäandrän nuenbare kuin metre krusobtä, ye köböire ni jökrä tödekaka Jesubti abko ngite ñakare mda abko Ngöböta niere.

19 Ni itibe Adán kákwe Ngöbö kukwei kitani

temen, ye köböite ni kwati nikani kukwe nuene kämekäme. Abtä namani ngite Ngöbö ngwärekri, akwa ye kwrere arato, ni itibe Jesukristo käkwe Ngöbö kukwei mikani täte jökrä, käkwe ja biani müre ketadre abko köböire ni kwati ngite ñakare mda Ngöböökwe niedi.

20 Nita kukwe käme nuene bäri Ngöbö rüere rabadre gare bäri metre nie, abkokäre Ngöböökwe ja kukwei biani Moiséye. Akwa kukwe kämekäme nuen namani bäri, yebti ta Ngöböökwe ja moto mikani bäri kuin nikrä.

21 Ye aisetet ni jökrä nämane gata ngoto täni angwane, kukwe käme ye mdei nämane niaratre dänkiene, erere nämane ja mike ngite kärekäre, ye kwrere arato mtare Ngöböta ja moto mike bäri kuin nikrä amne ni ngite ñakare mda Ngöböta niere, käta kä bien nünankrä kärekäre nie ni Dänkien Jesukristo köböire.

6

Kukwe kämekäme ñan tä ni dänkiene mda

1 Ngöböökwe kukwe kuin nuenbare kore ni jökrä kräke Jesukristo köböire ni ngite diankakäre nibtä, ¿nebti Ngöböökwe ja moto mikadre bäri kuin ni kräke, abkokäre nikwe kukwe nuendre bäri kämekäme janknu ja mikakäre ngite ya?

2 ¡Ñakare jire! Nikwe ñan ja mikadre ngite jire chi mda, ñobtä ñan angwane nikwe tödekan Jesubti angwane, ni namani ni krütani kwrere Ngöbö ngwärekri amne, kukwe kämekäme ñan tä ni krütanikrütani dänkiene mda gare nie, ñobtä ñan angwane ni ngwákä ñan raba ja mike ngite mda Ngöbö rüere. Ye mden kisete, ¿kukwe kämekäme

ñan tä ni tödekaka Jesubti dänkiene mda, se abko nikwe kukwe kämekäme nuendre janknu Ngöbö rüere ya? ¡Ñakare jire!

3-4 Ni jökrä tödekaka Kristo Jesubti namani ngökani ñöte, ye abko tä ni krütani gware Jesube amne tä ni doboi mikani gware Jesube bää mike. Yebti nikwe ja töi kämekäme amne kukwe kämekäme mikaninte ja jiebti abko nikwe bää mikani, ye garera munye. Erere arato, Kristo Rün kákwe niara mikaninta nire ja di kri bää nuärehti, ye kwrere ni rabadre nüne btin Kristo ben gware, abkokäre ni krütani Kristo ben gware, bti ni doboi mikani ben gware arato.

5 Ni krütani ketetibe gware Kristobe, aisetet Ngöbö diebti Kristo nükantia nire, ye kwrere Ngöböökwe ni mikadi nüne btin. Abti kä mrä angwane, Ngöböökwe ni mikadita nire nünakäre kärekäre jabe.

6 Ne aisetet, ni ngämi tödeke Jesubti, känenkri ni nämane töi ngitiekä kukwe kämekäme aibebtä, ye abko Kristo metani krusobtä angwane, Ngöböökwe ni töi kämekäme ye metani gware krusobtä ben kwrere, ni töi kämekäme juankäre ngwarbe, kukwe käme ñan rabadre ni dänkiene mda ni ngrabare yebti, nikwe ñan ja töi kämekäme mikadre täte mda abkokäre.

7 Ye abko, ni krütani ñan raba kukwe käme nuene mda Ngöbö rüere amne kukwe käme ñan tä niara dänkiene mda. Ye kwrere, ni tödekaka Jesubti abko krütani gware Jesube, ne aisetet kukwe käme ni töibtä, btä ni nämane töi ngitiekä, ye ñan tä neme ni dänkiene mda amne Ngöböökwe ni tikaninte kukwe käme ye kisete.

8 Nikwe tödekani Kristobti angwane, ni krütani gwaire ben amne, Ngöbökwé Kristo mikaninta nire, ye kwrere ni mikadita nüne gwaire ben arato abko gare kuin nie.

9-10 Kukwe gare metre nie abko krörö: Kristo krütani ye abko krütani batibe ni ngite diankakäre mento nibtä, bti Ngöbökwé mikaninta nire, aise te kukwe kämekäme ñan raba niara nuente mda. Yebti ñan krütadita jire mda, ñobtä ñan angwane gata ñan raba niara dänkiene mda, ñobtä ñan angwane Ngöbökwé mikaninta nire amne mtare tä nüne Ngöbö mikakäre ütiäte.

11 Kristo Jesu krütani batibe, yebti ñan krütadita jire mda, ye kwrere mun krütanina ben gwaire, aise te munkwe töbikadi ñakare mda kukwe kämekämenbtä abko munkwe nütü jabtä, akwa munta nünenta ketetibe Kristo Jesube Ngöbökrä abko munkwe nütü jabtä.

12 Ye mdenbtä, mun ngrabare mden krütai, ye ie munkwe ñan kä bian kukwe kämekäme nuenkäre mda Ngöbö rüere.

13 Munkwe ñan kä bian mda ja ngrabareye kukwe kämekäme nuenkäre, akwa ni krütani mikaninta nire Ngöbö diebti käta töi ngitiekä jäandrän kuin nuenbtä, ye kwrere munkwe ja mika Ngöbö kisete angwane, mun ngrabare ye munkwe mika jökrä Ngöbö kisete jäandrän kuin nuenkäre niarakrä,

14 ñobtä ñan angwane mtare abko kukwe käme mdei tä mun töibtä ñan tädi mun dänkiene mda, ñobtä ñan angwane mun ñan tä Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ye ngoto täni mda, akwa Ngöbökwé ja moto mikani kuin mun kräke

Jesukristo köböire, käta mun die mike kukwe kämekäme mikete ja jiebti.

Nikwe nünandre ni klabore kwrere Ngöbökrä

15 Mtare ni ñan tä näne Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye mikakäre täte mda, tikwe nini angwane, Ngöböökwe ja moto mikani kuin nikrä abko köböire nita näne tikwe nini, ye aisetet qnikwe kukwe käme nuendre bäri ja mikakäre ngite ya? ¡Ñakare jire!

16 Ne ñobtä ñan angwane nita ja mike klabore ni bkänkä kräke, ye ngwane ni tärä nebe biare ni ye kukwei mikakäre täte, aisetet nita sribire ni bkänkä ye kräke angwane, nita niara kukwei mike täte. Ye kwrere arato kukwe kämekäme tä ni dänkiene ye abko käta ni mike mente kärekäre Ngöböye. Akwa nita ja mike klabore Ngöbö kukwei kuin mikakäre täte, ye ngwane nita ngite ñakare mda Ngöböta niere, ye abko gare munye ruen tie.

17 Akwa mtare tita kuin niere Ngöböye munbtä, ñobtä ñan angwane käne mun ngämi tödeke Jesubti, känenkri mun nämane klabore kukwe kämekäme kräke, akwa mtare kukwe kuin diribare nunkwe, erere munkwe kani ngäbti amne munta mike täte ja töi ngöi jökrä, yebtä tita kuin niere Ngöböye.

18 Käne kukwe kämekäme nämane mun dänkiene, akwa Ngöböökwe mun tikaninte amne mun mikainna sribikäre jakrä kwe kukwe era metre nuenkäre.

19 Mun abko töi braibe Ngöbö Kukweibtä, aisetet kukwe rükadre gare metre munye, abkokäre ni klabore btä tita kukwe bä mike kore munye. Ni klaboreta ja ngrabare bien sribikäre ja töi ngöi jökrä bkänkä mikakäre täte, ye kwrere mun nämane ja ngrabare bien ja töi kämekämeye, mden

nämane mun kite kukwe kämekäme nuene, erere mun nämane kukwe kämekäme nuene bäri diän diän mda ja täritäri. Akwa mtare abko, munkwe ja ngrabare mika sribi kuin nuenkäre Ngöbökrä angwane, mun rabadi nüne bäri deme Ngöbökrä.

²⁰ Kukwe kämekäme nämane mun dänkiene, kräke mun nämane sribire ni klabore kwrere kukwe kämekäme nuenkäre, angwane mun nämane sribire ñakare kukwe kuinbtä Ngöbökrä.

²¹ ¿Akwa kukwe kämekäme nuen nämane munkwe, ye ütiäre dre nükani munye amarebti kukwe nuenbare munkwe, abkobtä monta nebe ja gaire ye? Kukwe kämekäme nuen nämane munkwe, ye ütiäre mun nämane krüte abti mrä angwane mun rabadre mento kärekäre Ngöböye.

²² Akwa mtare mun namanina tikaninte Ngöbö diebti, aisetekukwe kämekäme ñan tä mun dänkiene mda angwane, Ngöbökwemun mikanina klabore jakrä sribi kuin nuenkäre jakrä, ye abko bäri ütiä rükadi kuin krörö munye: Munkwe nünandi kuin deme Ngöbökrä abti mrä angwane, munkwe nünandi kärekäre ben.

²³ Akwa kukwe kämekäme nuenta nikwe abko ütiäre nita krüte amne nita mente kärekäre Ngöböye, akwa ja moto kuinbti Ngöböta ni mike nüne kärekäre jabe ni Dänkien Kristo Jesu köböire, ye abko tä nuene ngwarbe ni kräke amne ñan tä ütiä kärere nie.

7

Kukwe Biani Ngöbökwemoiséye ñan tä ni dänkiene mda

¹ Ti mräkätre, Kukwe Biani Ngöbökwemoiséye ye gare kuin munye ruen tie, aisetekita nüne

angwane, kukwe biani nuendre ye abko ütiäte nikrä, akwa ni krütadre angwane, rabadre ng-warbe nikrä abko garera munye.

2 Kukwe biani nuendre ye abko ti bike bää mike krörö munye: Meri tä ja mike gure angwane, brare kwe tädre nire angwane, kukwe biani nuendre nie, yebti tä ja mäkäninte kwärikwäri, akwa kwäräi kwe krütadre kän, ye ngwane rabadre tikaninte amne ñan rabadre mäkäninte mda kwäräi kwebe, kukwe biani nuendre yebti.

3 Ne aisetet meri gure amne kwäräi kwe tädre nire, akwa niara rabadre ni brare mdabe, ye ngwane ja mikadre ngite kwe Ngöbö rüere. Akwa meri ye kwäräi kwe krütadre kän, ye ngwane rabadreta tikaninte kukwe biani nuendre yeye, aisetet ja mikadreta gure kwe angwane, ñan ja mikadre ngite kwe.

4 Ti mräkätre, mun ngämi tödeke Jesubti, känenkri mun nämane mäkäninte Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye yebe amne mun nämane mike täte kärekäre, merita gure käta näin käre brarebe ye kwrere. Akwa Jesukristo krütani angwane, mun nämane ketetibe ben abko erere mun krütani kwrere arato, aisetet mutta tikaninte Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye yebtä. Mtare Kristo nükaninta nire abko tä mun bkäne, mun rabadre kukwe kuin nuene Ngöbö moto mikakäre nuäre.

5 Kukwe kämekäme mdei nämane ni dänkiene angwane, ni kukwe kämekäme nuenkä kwrere ni nämane nüne angwane, Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ye käkwe ni töi tikani bäri mda kukwe käme nuene ni ngrabarebti. Akwa kukwe käme nuen nämane nikwe, ye ütiäre abko gata aibe

nämane nüke nie amne nämane ni mike mente kärekäre Ngöböye.

6 Akwa mtare Ngöökwe ni tikaninte Kukwe Biani Kwe Moiséye ye kisete amne ni ñan tä kukwe ye mike täte mda, aisetet Ngöökwe kukwe ükaninte btin nünankrä nie ja Üai köböire, ye erere ni raba sribire Ngöbökrä. Ni nämane sribire Kukwe Biani Ngöökwe Moiséye ye mikakäre täte, erere ni ñan tä mike täte mda mtare ja mikakäre metre au.

Kukwe käme mdei nie abko rüere nita rüre

7 ¿Kukwe Biani Ngöökwe Moiséye ye abko käta ni töi tike bări mda kukwe kämekämenbtä tikwe nini, yebtä Kukwe Biani Ngöökwe Moiséye abko kukwe käme kwrere ya? ¡Ñakare jire! akwa Kukwe Biani Ngöökwe Moiséye ye ñakare, akrake kukwe mden mden nuenta tikwe abko käme Ngöbö ngwärekri ñan rabadre gare jire chi tie abko krörö: Kukwe Biani Ngöökwe Moiséye ye käkwe ñan niedre, “Jändrän ni mdakwe, ye ma ñan tö raba ie jakrä,” ñan niedre kore, ye ngwane ti tö rabadre jändrän ni mdakwe ie jakrä abko käme Ngöbö ngwärekri ñan rabadre gare tie. Akwa Kukwe Biani Ngöökwe Moiséye ye aibebti tä nüke gare tie.

8 Akwa Kukwe Biani Ngöökwe Moiséye käta niere kore, ye käkwe kä biani ti töi kämeye, aisetet jändrän bätäkä ngwarbe ni mdakwe, ie ti tö rababa jakrä. Käne Kukwe Biani Ngöökwe Moiséye ye arabe käkwe kä biani kukwe kämeyer ti kite kukwe kämekäme bätäkä ngwarbe jiebti. Akwa Kukwe Biani Ngöökwe Moiséye ye gare ñakare nie angwane, kukwe kämekäme abko käme Ngöbö ngwärekri gare ñakare metre tie.

9 Bati Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye ye gare ñakare tie angwane, ti nämane nüne kuin ti nämane nütüre. Ja nämane nebe ruen ngite ñakare tie Ngöbö ngwärekri, akwa Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye ye nükani gare tie, ye käkwe ti ngite Ngöbö ngwärekri kukwe kämekäme nuenbtä mikani gare batibe tie. Kukwe namani gare kore tie angwane, ti nämane nianinte, mente Ngöböye nükani gare tie.

10 Ne aiseete Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye ye käkwe ti mikadre nüne kärekäre Ngöböbe, ti nämane nütüre, akwa era metre ti nämane mente Ngöböye mikani gare kwe tie,

11 ñobtä ñan angwane Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye ye mikabtä täte ti rabadre ja mike metre au Ngöbö ngwärekri ti nämane nütüre. Yebtä abko kukwe kämekäme tibtä käkwe ti ngökani, abti ti ngite Ngöbö ngwärekri nükani gare tie, aiseete ti nämane mente Ngöböye abko kukwe ye arabe käkwe mikani gare metre tie.

12 Akwa Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye ye abra deme amne jäandrän ni mdakwe ie ni ñan tö rabadre jakrä, tikwe nini, kukwe ye biani nuen-dre ye abko deme era metre amne kuin abko ti tö niei mrä kore.

13 Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye ye abko kuin deme, ¿akwa ye köböite abko ti rabadre mente kärekäre Ngöböye tita niere ya? ¡Ñakare jire! Kukwe kämekäme ti töibtä abko mdeita nebe tie, ye käkwe ti mikani kukwe käme nuene bäri mda abko köböite ti rabadre mente kärekäre Ngöböye. Akwa kukwe kämekäme nuenbare tikwe abko era metre käme krübäte Ngöbö ngwärekri, ye abko nükani gare metre tie Kukwe Biani Ngöböökwe

Moiséye köböire. Ne aisetet, Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye abko kuin deme, akwa kukwe ye köböire kukwe kämekäme abko bäri käme krübäte era metre nükani gare tie.

¹⁴ Kukweta kore ñobtä ñan angwane Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye abra jatani Ngöbökri garera nie, akwa ti abko moto käme abko ti tö bä mikai krörö: Ni klabore ñan raba jäandrän nuene jire chi keteti ja töi jenbtí, akwa tä bkänkä aibe kukwei mike täte, ye kwrere ti abko ni klabore kwrere, aisetet kukwe kämekäme tä ti töibtä abko mdeita nebe tie aibe mikata täte tikwe.

¹⁵ Nobtä tita kukwe kämekäme nuene ñan tä nebe nüke gare tie, ñobtä ñan angwane ti töta nebe jäandrän kuin nuein, erere tita nuene ñakare; akwa kukwe kämekäme btä ti mätä kri, ara jire tita nuene.

¹⁶ Akwa kukwe kämekäme nuenta tikwe, ye abko ti ñan tö nuein era metre angwane, Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye abko kuin deme abko era tikrä abko tita bär mike jabtä.

¹⁷ Ne aisetet, tita kukwe nuene kämekäme, ye ñan tita nuene ja töi jenbtí au, akwa kukwe kämekäme tä ti töibtä abko mdeita nebe tie, ye tä ti kite nuene abkokänti tä nebe bare tie.

¹⁸ Ti moto amne kukwe kämekäme mdeita ti töibtä, ne käme jökrä, aisetet jäandrän kuin ñakare titä, ye gare kuin tie. Mden kisete ti töta nebe jäandrän kuin nuein, akwa erere ñan tä nebe bare jire chi tie.

¹⁹ Ti töta nebe jäandrän kuin nuein abko erere ñan tä nebe bare tie, akwa kukwe kämekäme Ngöbö rüere ti ñan tö nuein, ara jire tä nebe bare tie.

²⁰ Mtare ti töta nebe jäandrän kuin nuein abko

erere ñan tä nebe bare tie, akwa ye ñan tita nuene ja töi jenbti au akwa, kukwe kämekäme tä ti töibä abko mdeita nebe tie abko käta ti kite kukwe kämekäme nuene, erere tita nuene.

21 Ye mdenbtä abko, kukweta nakenkä krörö tibtä: Ti töta nebe jändrän kuin nuein akwa, kukwe kämekäme ara jire tä nebe käne ti jiete.

22 Akwa ti töite nete abko Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye ye tä nebe tuen kuin nuäre nuendre tie,

23 akwa tibtä nete abko kukweta nakenkä mda mda käta ti töi miketa bää jene, ye abko kukwe käme tä ti töibä, ye mdeita nebe tie abko käta rüre jändrän kuin ti töi nuein yebe, aisete ni ngite kä teri ñan raba kwäräbere au, ye kwrere jire tita kukwe kämekäme kisete.

24 ¡Aingwaree, ti bobre jakän! Käre tita ja mike ngite ti ngrabare nebti abtä tita mente Ngöböye. ¿Ne kisete nirekwe ti tikadrete se?

25 ¡Ngöbö aibe abko ie tita kuin niere ni Dänkien Jesukristo köböire, ñobtä ñan angwane niarakwe ti tikadite!

Nebti kukwe mrä abko nüke gare krörö tie: Ti töi Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye aibe mikai täte, akwa kukwe kämekäme tä ti töibä abko mdeita nebe tie abko käta ti mike kukwe kämekäme nuene.

8

Mtare nita nüne Ngöbö Üai diebti

1 Akwa mtare, ni jökrä tä tödeke Kristo Jesubti abko Ngöböökwe ñan kitadre ngite jire chi mda amne ñan mikadre ja ngie nuen jire chi,

2 ñobtä ñan angwane kukwe kämekäme nämane mun töibä kä nämane mun mike ja mike ngite

Ngöbö rüere abtä Ngöböökwe mun mikadre ja ngie nuen, ye ngäniene abko Ngöbö Üai käkwe mun tikaninte, käkwe mun mikani nüne btin, sribi nu-enbare Kristo Jesukwe krusobtä ye köböire.

³ Kukwe kämekäme ni töibtä abko mdeita nebe nie, ye kisete Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye ye ñan di namani täte ni tikatekäre, ñobtä ñan angwane ni di ñan namani kukwe ye mikakäre täte. Akwa Ngöbö aibe di namani tikatekäre, käkwe ja Odei Jesu juani kä nebtä. Ni jökrä abko kukwe käme nuenkä, akwa niara därebare ja kwrere nibe. Ye kwrere Ngöböökwe juani nüke krütakäre nikrä amne ni ngite Ngöbö ngwärekri ye ütiä biankäre krusobtä ni diäre amne ni täte.

⁴ Ngöböökwe Jesu juani krüte kore ni kräke, ye köböire abko kukwe kuin era metre biani nuendre nie Ngöböökwe abko tä nebe bare nikrä mtare, abkokäre Ngöböökwe ja Odei juani. Ne aisete kukwe kämekäme tä ni töibtä abko mdeita nebe nie, yebtä abko ni tödekaka Jesubti ñan tä ja kite mda, akwa Ngöbö Üai tö dreye, erere nita nuene.

⁵ Mdakäre abko, nire nire tödekaka ñakare Jesubti käta töbike kukwe kämekäme aibebtä amne aibe mdeita nebe ie abko erere tä nuene. Akwa Ngöbö Üai tö dreye, yebtä nire nire tä ja töi mike kwatibe, ni ye abko tä Ngöbö Üai kukwei mike täte.

⁶ Kukwe kämekäme tä ni töibtä amne mdeita nebe nie, ye erere nita nikken jiebti abko tä nikken ni ngwena mente Ngöböye abtä Ngöböta ni mike ja ngie nuen. Akwa nita töbike jäandrän kuin Ngöbö Üaikwebtä abko käta nikken ni jie ngwena, ye ngwane nita nüne kärekäre Ngöböbe amne nita nüne jäme Ngöböbe arato.

⁷ Akwa nire nire tödekaka ñakare Jesubti töi kämekäme abko mdeita nebe ie, aisetetä nakwen janknu jiebti. Ni ye abko tä ja rüere Ngöböbe, ñobtä ñan angwane kukwe biani Ngöbökwe nuendre nie, ye niara ñan tö mikai täte amne, niara di ñakare kukwe ye mikakäre täte arato.

⁸ Ye mden kisete, kukwe kämekäme tä ni tödekaka ñakare Jesubti ye töibtä amne kukwe kämekäme ye mdeita nebe ie, aisetetä nakwen janknu jiebti, ni ye abko ñan raba jäandrän kuin nuene jire chi abtä Ngöbö raba käikitekä.

⁹ Akwa mun abko, kukwe kämekäme nämane mun töibtä, kä nämane mun mike kukwe kämekäme nuene, akwa ye kwrere munta nüne ñakare mda, ñobtä ñan angwane Ngöbö Üai tä nüne munbtä mtare ne ngwane, Ngöbö Üai tä mun kite nüne Ngöbökrä. Nire nire btä Kristo Üai tä nüne ñakare, ni ye abko ñakare ni jen Kristokwe.

¹⁰ Era metre mun ngrabare yebti munkwe kukwe nuenbare kämekäme Ngöbö rüere, ye dokwäre mun krütadi, akwa Kristo tä nüne munbtä mtare ne ngwane, mun üai kákwe nünandi kärekäre Ngöböbe, ñobtä ñan angwane munkwe tödekani Jesubti angwane, mun ngite ñakare mda niebare Ngöbökwe munbtä.

¹¹ Angwane Ngöbökwe Jesu mikaninta nire abko Üai arabe tä nüne munbtä, ye ngwane Ngöbö Kristo mikakata nire arabe kákwe mun ngrabare ye mikadita nire arato niara Üai köböire kä mrä angwane.

¹² Ne aisetetí mräkätre, kukwe kämekäme nämane ni töibtä abko mdei nämane nebe nie, ye kwrere nikwe ñan nünandre jire chi mda,

13 ñobtä ñan angwane kukwe kämekäme tä mun töibtä, ye munkwe nuendi janknu amne ñan kitadre temen munkwe, ye ngwane mun rabadi mente Ngöböye amne Ngöbökwe mun mikadi ja ngie nuen kä mrä angwane; akwa kukwe kämekäme nuenta munkwe ja ngrabarebti, ye munkwe kitadre temen Ngöbö Üai diebti, ye ngwane munkwe nünandi kärekäre Ngöböbe.

14 Ye abko, nire nire jie ngwianta Ngöbö Üaikwe, ni ye abko Ngöbö ngäbriänkä kwe abko raba gare munye,

15 ñobtä ñan angwane Ngöbö Üai tä mun itire itire btä, ye abko käkwe ñan Ngöbö käi mikadita tare mun okwäte, ni klabore ütiäte ñakare käta bkänkä jürä ngwen jabtä ye kwrere; akwa Ngöbö Üai käta mun mike Ngöbö ngäbriänkäre amne Ngöbö Üai ye mden köböire Ngöbö abko ni Rün nikwe käita nebe nuäre nibtä, käta ¡Abba! ¡Tata tikwe! niere Ngöböye.

16 Ye abko, ni tödekaka Jesubti abko Ngöbö ngäbriänkä era metre abko Ngöbö Üai ye arabe tä mike gare nie amne,

17 ni Ngöbö ngäbriänkä bkänä ne ngwane, jäandrän kuinkuin biandre Ngöbökwe Kristoye, ye ni rabadi bkäne siba Kristobe gware. Akwa Ngöbökwe jäandrän kuinkuin nuendre ni kräke siba, abkokäre Kristokwe ja tare nikani, ye kwrere nikwe ja tare nikadi arato tödekabtä Kristobti.

Ngöbökwe jäandrän kuinkuin nuendi ni kräke abko nita ngibiare ngäbti kisere

18 Tödekabtä Kristobti nita ja tare nike mtare ye abko tare krübäte bkänä, akwa jäandrän kuinkuin

nuendi Ngöbökwe ni kräke ye abko bäri ütiäte nikrä
ruen tie.

19 Ni ne abko Ngöbö ngäbriänkätre. Amne ni rabadre bää mikani era metre kä mrä angwane, ye abko jändrän jökrä dätebare Ngöbökwe käta ngib-
iare kisere,

20 ñobtä ñan angwane Ngöbökwe jändrän jökrä dätebare, abti drekäre Ngöbökwe jändrän jökrä dätebare abko erere namani bare ñakare btä. Ye ñan jändrän ketareketare tö namani dreye ja töi jenbtí,
erere namani bare akwa, Adán amne Eva käkwe Ngöbö kukwei kitani temen krire kena, bti Ngöbö ara jire käkwe ükaninte kore, aisetekukwe namani bare kore jändrän jökräbtä.

21 Jändrän jökrä dätebare Ngöbökwe tä ngadaen amne tä niken ngwarbe, abtä tätre ja tare nike, ye kwrere ñan rabadre nakenkä mda btä abko tä ngibiare kisere. Ye kwrere arato, ni Ngöbö ngäbriänkä abko kräke Ngöbökwe kukwe kuin nuäre nuendi, käkwe ni ngrabare kwitadi, ñan krütadre mda abkokäre, ye abko jändrän dätebare Ngöbökwe tä ngibiare kisere arato.

22 Ngöbökwe jändrän jökrä kwitadi ye ngibiabtä kisere abko jändrän dätebare Ngöbökwe abko tä ja tare nike, käta täkekä jabe bäsí merita niken ja ngibiare käta ja tare nike ngäbäkre ngibiabtä, ye kwrere jire kira abti kä nüke mtare jändrän jökrä tä ja tare nike, ye gare kuin nie.

23 Ye abko ñan jändrän mda mda dätebare Ngöbökwe aibe käta täkekä jabe akwa, nitre tödekaka Jesubti käta ja tare nike kore, käta täkekä jabe arato, ñobtä ñan angwane ni ngrabare btin krüte ñakare mda biandi Ngöbökwe nie, ye nita

ngibiare ngäbti kisere, abtä nita täkekä jabe mtare. Akwa Ngöböökwe ni kanina ngäbti ja ngäbriänkä kwrere, akwa ye rabadre bare täte angwane, Ngöböökwe ni ngrabare btin biandi nie, ye mikakäre era, abkokäre ja Üai biani kwe nie.

²⁴ Ngöböökwe ni dianintari näire mentokwäre ni ngrabare btin biandre mda kwe nie abko nita ngibiare kisere. Ye abko, jändrän tärä nebe ni kisete, ye abko ngibiata ñakare mda,

²⁵ akwa jändräni ngämi nebe ni kisete abko nita ngibiare kisere, ye abko rükadre nie, abkokäre nikwe ngibiadre jäme bätärekä abti rükadre ni kisete.

²⁶ Ngöböökwe kukwe nuendi kuin nikrä abko nita ngibiare kisere, ye abko käta ni die mike. Ye kwrere arato, jata nebe ruen bobre di ñakare nie blitakäre Ngöbööbe amne nikwe dre niedre Ngöbööye ñan tä nebe nüke gare nie, yebtä abko Ngöbö Üai käta ni die mike blite Ngöbööbe, käta täkekä jabe blitare kwärä ja kukwei jenbtí Ngöbööbe amne, kukwe Ngöbö Üaikwe abko ni ñan raba niere jire ja kukwe jenbtí.

²⁷ Akwa Ngöbö abko ie ni töi ño ño gare kuin metre jökrä, amne Ngöbö Üai töta nebe dre dre kärere nikrä Ngöbööye, ye garera jökrä Ngöbööye, ñobtä ñan angwane Ngöbö tö dreye, ye kwrere Ngöbö Üai tä blite juta deme Ngöböökwe ye kräke.

Jändräni jökrä ni rüere, ye nita ganaine kwäräbe

²⁸ Ni jökrä käräbare Ngöböökwe jakrä mikakäre ja odeire käta Ngöbö tarere, kräke Ngöböökwe kukwe ükaninte Kristo köböire abko erere ngwiandi bare kwe, abkokäre kukwe kuin rakadrekä btätre ya

o kukwe tare rakadrekä btätre ya, akwa Ngöböta
ükete kuin kräke abko krörö:

²⁹ Kena dekä Ngöbö ngämi ni dätere, känenkri
nire nire rabadre nüne kärekäre ben ye namanina
gare ie, erere mikanintbe kwe kwitakäre basi ja
Odei jen kwe Jesukristo kwrere. Ye abko Ngöbö
Odei jen kwe rabadre bäri ütiäte etbakantre kwati
ngätäite abkokäre.

³⁰ Erere arato, nire nire kräke Ngöbökwē kukwe
mikanintbe kore abko erere käräbare kwe di-
antarikäre jakrä, ye abko ngite ñakare mda niebare
kwe amne kani ngäbti kwe amne, ni ye abko
mikadi nüne jabe kwe kä nuärete arato.

³¹ Ngöbökwē kukwe kuin nuenbare keta kabre
kore ni kräke Jesukristo köböire, tikwe nini ¿yebtä
nikwe dre niedre mda? Ngöböta ni tarere kore
amne tä kukwe nuene kuin kore ni kräke, ye
ngwane ni amne jäandrän mda mda ñakare jire
rabadre ni ganaine,

³² ñobtä ñan angwane Jesu abko Ngöbö Odei
jen kwe, aise te kri Ngöbökwē, akwa namani
ruentari tare ñakare ie, käkwe biani müre ketadre
ni jökrä kräke, ¿ye abko jäandrän mda mda kwe
abko niarakwe ñan biandre ngwarbe nie ja moto
kuinbti ja Odei ben gware ya? ¡Jänri, Ngöbökwē
jäandrän jökrä kwe biandi nie!

³³ Ngöbö ara jire käkwe ni dianinkä jakrä amne
ni ngite ñakare mda niebare kwe, aise te ni ñakare
jire iti raba ni kite ngise Ngöböye abko Ngöbökwē
kukwei mikadre era.

³⁴ Mdakäre abko, Kristo Jesu krütani ni kräke,
bti nukaninta nire amne tä kä bari ütiäte te Ngöbö
kise ruenkri, käta blite käre Ngöböbe ni kräke, ¿ye

abko ni mda tädrera käkwe ni kitadi ngise Ngöbö ngwärekri ya? ¡Ñakare jire!

³⁵ ¿Kristo käta ni tarere kri, ye abko nirekwe töi kwitadre amne niara ñan rabadre ni tarere mda? Ni ñakare jire iti amne jäandrän ñakare jire kä raba Kristo töi kwite ni rüere. Ye aisetet, nikwe ja tare nikadre tödekabtä Jesubti ya o ni mda käkwe rüdre krübäte ni rüere ya amne kukwe jatadre krübäte ni rüere ya o ni rabadre mrö nike ya o dän ñan rabadre nie ya amne ni rüe jatadre krübäte ya o ni kämika tö rabadre tödekabtä Jesubti ya, akwa ¿yebtä Kristokwe ñan ni taredre mda ya? ¡Ñakare jire! Niarakwe ni taredi janknu.

³⁶ Ye abko nikwe ja tare nikadre tödekabtä Jesubti rabadre gare metre nie, ñobtä ñan angwane Ngöbö Kukwei käta ni bär mike obeja kwrere, käta niere krörö nibtä:

Obeja jäta niken biare kämikadre,
ye kwrere jire nunta mikani biare kämikadre
käre.

Ne aisetet, tödekabtä mabti,

käre nun rätäkäta gatabti köbö kwatirekwatire,

^{44.22}

Salmos

abko nieta Ngöbö Kukweibtä.

³⁷ Akwa Ngöbö ni tarekä kri, ye köböire nita kukwe bätäkä ngwarbe ye ganaine kwäräbe jökrä.

³⁸⁻³⁹ Tita nütüre kore, ñobtä ñan angwane jäandrän ñakare jire kä raba Ngöbö töi kwite abtä niara ñan raba ni tarere mda, ye abko gare kuin tie, ñobtä ñan angwane ni krütadre ya o ni tädre nüne ya, akwa Ngöbökwe ni taredre janknu. Erere arato, angele köböire amne üai kämekäme köböire

Ngöbökwe ñan ni kitadrekä ja okwä bäre mento, akwa ni taredre janknu kwe. Mdakäre abko, kukwe mtare amne kukwe jatadi ni rüere, ye abko ñan raba Ngöbö töi kwite abtä niara ñan raba ni tarere mda, akwa Ngöbökwe ni taredre janknu arato. Erere arato, jändräñ kä käinbtì ya o jändräñ bäri mente nguse sete kä raba Ngöbö töi kwite abtä niara ñan raba ni tarere mda. Ne aisetet Kristo Jesu köböire Ngöbökwe ni taredi kärekäre amne jändräñ ñan raba Ngöbö töi kwite jire chi abtä ñan rabadre ni tarere mda.

9

Ja töi jenbtì Ngöböta ni denkä jakrä

¹⁻³ Mdakäre abko ti mräkätre, ti moto ulire krübäte amne ti motota nötöte käre, ñobtä ñan angwane ti mräkätre israelita tikwe ye abko käkwe tödekadre Kristobti abko köböire rabadre dianintari, ie ti tö bäre. Ngöbökwe ngürün mikadre tibtä, abtä ti ne ara jire rabadre mikaninkä Ngöbö okwä bäre mento ja ngie nuakäre kärekäre amne ti mräkätre tikwe rabadre dianintari, ie ti töta nebe, ne abko Kristo Jesu ngwärekri tita kukwe era erere niere. Ñan tita ni ngökö gare tie, ñobtä ñan angwane tita mun ngökö ñakare abko Ngöbö Üai Deme käta mike gare tie, aisetet tita kukwe era erere niere kore.

⁴ Tita niere kore, ñobtä ñan angwane nitre israelita jatani jökrä Israelikri amne Ngöbökwe kani ngäbti ja ngäbriänkä kwrere. Erere arato, Ngöbö nämane ja di kri bär nuäre ye mike tuare ietre amne kukwe ükaninte bätäkä ngwarbe kwe bentre. Erere arato, ja kukwei biani kwe Moiséye

kräke. Mdakäre abko, nitre israelita käkwe jändräñ kukwadre Ngöbö käikitakakäre ju blitakrä Ngöböbe känti abko Ngöböökwe ükaninte bentre. Ngöböökwe kukwe mda mda nuendre nitre israelitakrä abko niebare metre kwe ietre arato.

⁵ Erere arato, ni mräkä kirakira ütiäte krikri, yekri niaratré jatani arato amne niaratrekri Ni Dianinkä Ngöböökwe abko Jesukristo ara därebare arato. Jesukristo abko Ngöbö ara jire amne tä jändräñ jökrä gobraine. Niara abko raba käikitaninkä kärekäre. Abko kore se. Amen.

⁶ Ngöböökwe jändräñ kuin nuenbare kore nitre israelitakrä, akwa niaratré kwati käkwe trö kwitani Kristoye, käkwe ñan mikani ütiäte jae, ¿yebtä abko Ngöböökwe ñan ja kukwei mikani täte ya? Ñakare jire, ñobtä ñan angwane ñan nitre israelita jökrä därebare ni israelitakri abko Ngöböta tuen israelitare era metre ja ngwärekri.

⁷ Erere arato, ñan ni jökrä därebare Abrahamkri abkobtä Abraham ngäbriänkä era metre Ngöbö ngwärekri abko gare nie, ñobtä ñan angwane Abraham ngäbriänkä nämane kwati, akwa Ngöböökwe niebare krörö Abrahamye:

Ma ngäbriänkä era metre abko jatadi ma ngobo
Isaac aibekri,
niebare Ngöböökwe ie.

Génesis 21.12

⁸ Ye mdenbtä abko, ñan nita därrere ni mräkä mdenkri abko käta ni mike Ngöbö ngäbriänkäre abko niebare Ngöböökwe Abrahamye Isaabtä käta mike gare nie, akwa Ngöböökwe ngäbäkre köböi mikani Abrahamye abkokri ni därebare ja täritäri, ni ye abko Abraham bkün era metre.

9 Ye erere, bati Ngöbökwe ngäbäkre biandre Abrahamye abko niebare krörö kwe ie:

Kä krörö kä mdate ti rükadita angwane, ngäbäkre rabadira Sarakwe, *Génesis 18.10,14* abko Ngöbökwe nuendre Abrahamkrä, niebare kwe ie Isaabtä. Ye aisetet Ngöbökwe Isaac dianinkä jakrä amne ñan Ismael dianinkä jakrä nämane gare Abrahamye.

10 Akwa kukwe ye abko ñan aibe nakaninkä kore akwa, kukwe mdara jire nakaninkä abko köböire nita därere ni mräkä mdenkri abko ñan tä ni mike Ngöbö ngäbriänkäre abko tä nüke gare nie abko krörö: Rebeca ngobo munkine kädian nämane Esaú amne Jacob, ye abko därebare rün itibe Isaakri.

11-13 Akwa niaratre nibu ngämi därere amne ngämi kukwe kuin nuene amne ngämi jäandrän käme nuene Ngöbö rüere, ye känenkri Ngöbökwe niebare Rebecaye:

Ngäbäkre mubai abko rabadi sribikä etba mrä kräke, *Génesis 25.23* niebare Ngöbökwe Rebecaye.

Ye mden erere Ngöbökwe niebare abko tä tikani krörö Ngöbö Kukweibtä:

Tikwe Jacob tarebare,

akwa Esaú abko tikwe tarebare ñakare, *Malaquías 1.2-3*

abko niebare Ngöbökwe. Ye mden abko namanina kwatibe kore, ñobtä ñan angwane Ngöböta kukwe miketbe ño ño, töta nebe nire nire diainkä jakrä ja töi jenbti ye erere tä denkä, ye abko ñan nita jäandrän kuin nuene ya o nita jäandrän käme nuene Ngöbö rüere abko Ngöböta mike ñäräre, käta ni

denkä jakrä, akwa Ngöbö töta nebe nire diainkä jakrä, erere tä denkä.

14 ¿Ne aisetē, Ngöbö abko kukwe ükatekä blo nikwe niedre ya? ¡Ñakare jire!

15 ñobtä ñan angwane bati kira Ngöbökwe niebare krörö Moiséye:

Ti tö rabadi nire nire ngwiain ruentari tare jae, ye
erere rabadi ruentari tare tie amne,

ti tö rabadi ja moto mikai kuin nire nire kräke,
ye erere kräke tikwe ja moto mikadi kuin,

Exodo 33.19

niebare Ngöbökwe Moiséye.

16 Kukwe ye abko käta kukwe krörö mike gare nie: Ye abko ñan ni töta nebe dreye amne ñan nita jändrän nuene ja di ngöibti abko köböire nita nebe ruentari tare Ngöböye, akwa ja töi jenbti nita nebe ruentari tare Ngöböye.

17 Erere arato, Ngöbökwe ñäkäbare Faraónye abko tä tikani Ngöbö Kukweibtä, käta niere krörö: Ma köböire ti di kri rabadre gare kä jökräbti temen,
abkokäre tikwe ma mikani jreire Egipto
Exodo 9.16

niebare Ngöbökwe Faraónye.

18 Kukwe ye abko käta kukwe krörö mike gare nie: Ngöbö töta nebe nire nire ngwiain ruentari tare jae, erere tä nebe ruentari tare ie amne, Ngöbö töta nebe nire nire dokwä mikai ribi ja kukweikrä, erere tä dokwä mike ribi. Ye mden abko bää mikani kwe.

19 Akwa kukwe nebtä ni ruäre kákwe niedre tie:
¡Ngöbö töta nebe dre dre nuein nibtä, erere tä neme bare nibtä, se ñobtä abko nita nebe ngite Ngöböye se! ni ruäre kákwe niedre kore.

20 Akwa tita niere kore ni yeye: ¿Mun abko dätebare Ngöböökwe, ye ñobtä abko mun tö ñäkäi kore Ngöbö rüere ye? Ni kantra dätekä abko, ie kantra raba niere: ¿Drekäre makwe ti dätebare kore se? ¿niedre kantrakwe ie ya? ¡Ñakare jire!

21 ñobtä ñan angwane ni kantra dätekä ye tö rabadre dobro ye dätei ño ño ja töi jenbti, erere raba nuene. Ye mden kisete, dobrobti ni kantra dätekä ye raba kantra dätere jäandrän ütiäte kräke, akwa dobro ye arabebti raba kantra dätere arato jäandrän ütiäte ñakare kräke. Ye kwrere arato, Ngöböökwe ni dätebare, aisetetö rabadre dre dre nuein nibtä erere raba nuene.

22 Ne aisetetö, nitre kukwe kämekäme nuenkä Ngöbö rüere, kräke Ngöböökwe kukwe ükaninte mikakäre ja ngie nuen, aisetetö namani mikai ja ngie nuen jötrö, akwa ngibiabare raire kwe, ye abko Ngöbö raba nuene ja töi jenbti.

23 Erere arato, Ngöböökwe ni ngibiabare raire kore, käkwe ñan ni ye mikani ja ngie nuen jötrö, ñobtä ñan angwane niara töta nebe ja di kri bäänuäre mikai tuadre nitre tödekaka Jesubti yeye. Ngöböökwe nitre tödekaka Jesubti dianinkä kira jakrä, käkwe ngwiani ruen bobre jae, mikakäre nüne kärekäre jabe kä bäri nuäre te.

24 Ngöböökwe ni käräbare jakrä abko ruäre nitre israelita ngätäite, ruäre abko nitre ñakare israelitare ngätäite.

25 Ngöböökwe ni kärädre kore abko tä tikani krörö Ngöbö Kukweibtä tärä Oseabtä:

Nitre ñakare juta jen tikwe abko batira jire rabadi juta jen tikwe abko tikwe niedi nitre yebtä.

Erere arato, nitre tita tarere ñakare metre mtare
 abko batire jire tita tarere arato abko tikwe
 niedi btä,
 niebare Ngöökwe.

Oseas 2.23

26 Erere arato, Ngöökwe niebare mda tärä Oseabtä:

Mun ñakare juta jen tikwe, tikwe niebare munye.
 Kä ye känti tikwe nieba kore munye, akwa kä ye
 arabe känti tikwe niedi krörö:

Mun abko Ngöök nire ngäbriänkätre, tikwe
 niedi munbtä,
 abko tä tikani tärä Oseabtä.

Oseas 1.10

27 Akwa nitre israelita ngätäite abko ni ruäre
 aibe rabadre dianintari abko Ngöökwe niebare
 ietre kira abko tä tikani krörö tärä Isaíabtä:

Nitre israelita rabadre bäri kwati abtä ñan rabadre
 tanre üman mren köräbäre kwrere, akwa
 niaratré braibe rabadi dianintari,

28 ñobtä ñan angwane ni Dänkien Ngöök käkwe
 kukwe ükaninte ño nibtä, erere kebera mike
 tate metre, bti ja töi kwitadi ñakare jire chi
 kwe,
 abko nieta tärä Isaíabtä.

Isaiás 10.22-23

29 Ye mden abko Ngöökwe niebare käne Isaías
 ara köböire arato abko krörö:

Ni Dänkien Di Kri Jändräñ Jökrä Nuenkä käkwe ñan
 ni mräkä israelita mikadrete nüne ruäre,
 akräke Ngöökwe nitre Sodomabo amne Go-
 morrabo ganinkä jökrä, ye kwrere ni is-
 raelita rabadre arato,
Isaiás 1.9

niebare Ngöökwe Isaías köböire.

Nitre israelita käkwe tödekani ñakare Jesubti

30 Ye kwrere Ngöböökwe nitre ñakare israelita diandretari kwati abko niebare kwe akwa, nitre israelita braibe rabadre dianintari abko Ngöböökwe niebare kira, ¿sebtä abko nikwe dre niedre? Niaratre abko ngite ñakare mda niebare kwe, ye abko nitre ñakare israelitare nämane känentari ñakare jakrä, akwa tödekabtä Jesubti niaratre ngite ñakare mda niebare kwe btätre amne kadre ngäbti kwe abko Ngöböökwe mikani gare ietre.

31 Akwa nitre israelita abko rabadre ja mike metre au ja di jenbti Ngöbö ngwärekri Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye ye mikabtä täte, ye abko nitre israelita nämane känentari kisere, akwa yebtä niaratre abko metre ja ngwärekri abko Ngöböökwe niebare ñakare amne ñan kani ngäbti kwe.

32 ¿Se ñobtä Ngöböökwe nuenbare kore? Ye ñobtä ñan angwane Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye ye mikabtä täte ja di jenbti au abko köböire niaratre ñakare ngite mda abko Ngöböökwe niedre abko aibe nitre israelita nämane mike era jae, akwa tödekani ñakare kwetre Ngöböbti. Ye mden kisete, ngite ñakare mda abko Ngöböökwe niebare ñakare ietre. Nitre israelita käkwe tödekani bäri ja di jenbti ja mikakäre metre au Ngöbö ngwärekri amne ñan tö namani tödekai Jesubti. Jesu ye abko jä kwrere btä ni kwati tä ngoto ritete.

33 Ye rakadrekä abko nämane tikani kira Ngöbö Kukweibtä, känti Ngöböökwe Jesukristo bä mikani jä kwrere abko krörö:

¡Munkwe mika ñäräre!

Tita jä mike jite mun Siónbo ngätäite.

Jä ye abko rabadi ñakare ütiäte mun kräke, aisete

jä yebtä ni kwati ngoto ritadite amne ñan tödekadi kwetre bti.

Akwa nire nire käkwe tödekadre ni yebti abko Ngöökwe ñan mikadi ja ngie nuen, aisetet ñan rabadre ja gaire, *Isaias 8.14; 28.16* abko tä tikani Ngööb Kukweibtä ni Dänkien Jesukristobtä.

10

¹ Ti mräkätre, kukweta nakenkä kore nitre israelitabtä, akwa nitre israelita ye rabadre dianintari, ie ti tö krübäte, aisetet tita blite kräke Ngööbobe,

² ñobtä ñan angwane niaratre tä Ngööb mike ütiäte kri jae, aisetet tätre mokrere Ngööbäti, akwa Ngööb mikadre ütiäte ño metre kwetre abko erere nüke gare ñakare ietre.

³ Nita tödeke Jesubti aibe angwane ni ngite ñakare mda abko Ngööbäti niere nibtä, ye abko ñan nükani gare ietre amne, niaratre töta nebe ja mikai metre au Ngööb ngwärekri, aisetet Ngöökwe kukwe mikanintbe ni mikakrä metre ja ngwärekri Jesukristo köböire, ye mikata ütiäte ñakare kwetre.

⁴ Akwa Kukwe Biani Ngöökwe Moiséye, ye Kristo käkwe mikanü tätet jökrä, aisetet mikanü nebe bare tätet jökrä kwe ni kräke amne, tödeka Kristobti aibe köböire ni rabadre era metre Ngööb ngwärekri, abkokäre mikanü nebe bare tätet jökrä kwe ni kräke.

⁵ Kukwe Biani Ngöökwe Moiséye ye mikabtä tätet nire nire tö rabai metre Ngööb ngwärekri abko kräke Moisékwe kukwe tikani krörö:

Kukwe Biani Ngöökwe Moiséye, ye nirekwe mikadre tätet jire jökrä abko köböire nünandi kwe, *Levítico 18.5*

abko tä tikani Moisékwe Ngöbö Kukweibtä. Akwa ni ñan raba kukwe ye mike täte kore,

⁶ aisetet nita tödeke Jesubti, köböire ni ngite ñakare mda abko Ngöbota niere nibtä, ni ye kräke Ngöbö Kukwei käta niere krörö: Makwe ñan töbika krörö: “¿Nire näin kä käinbtí” Kristo känti, niara kärereta kä nebtä ni die mikakäre? Ye kwrere makwe ñan töbika, ñobtä ñan angwane Kristo nükanina kä nebtä aisetet.

⁷ Erere arato, makwe ñan töbika krörö: “¿Nire näin nguse kä nakebtä ni krütanikrütani ngätäite,” Kristo rükadreta nire ni die mikakäre? Ye kwrere munkwe ñan töbika, ñobtä ñan angwane Kristo krütanina bti Ngöbökwe mikanina nire ni kräke.

⁸ Akwa kukwe bti ni rabadre dianintari abko tä käname mun ken. Kukwe ye abko krörö: Tödekadre Kristobti aibe köböire ni ngite ñakare mda Ngöbota niere abko dirita nunkwe. Yebtä Ngöbö Kukwei tä niere krörö:

Kukwe ye abko tä käname mun ken abko mun raba niere ja kada jenbti amne, mun töibti mun raba mike era jae, *Deuteronomio 30.14*
abko Ngöbö Kukwei tä niere.

⁹ Kukwe mun diantarikrä abko tä ja ken munbe, ñobtä ñan angwane Jesu abko ma Dänkien makwe niedre ja kada jenbti amne Ngöbökwe Jesu mikaninta nire, yebti makwe tödekadre amne makwe mikadre era ja töibti angwane, ma rabadi dianintari.

¹⁰ Ye abko, Jesu mikata era ja töibti amne tödekata bti, yebtä ni ngite ñakare mda abko Ngöbota niere nibtä amne, Jesukristo abko ni Dänkien nita niere ja kada jenbti, ye ngwane nita nebe dianintari.

¹¹ Yebtä abko Ngöbö Kukwei tä niere krörö arato:

Nire nire käkwe tödekadre niarabti abko ñan rabadre mikani ja ngie nuen, aisetet ñan rabadre ja gaire, *Isaías 28.16*
abko nieta Ngöbö Kukweibta.

12 Nieta kore, ñobtä ñan angwane ni israelita ya o ni ñakare israelitare akwa ni ja kwrere jökrä Ngöbö ngwärekekri. Ye aisetet ni ñakare bää jene jene amne ni Dänkien Kristo abko ni jökrä Dänkien amne, nire nire käta ja di kärere ie rabakäre dianintari ye erere die mikata kri kwe

13 abko gare metre nie, ñobtä ñan angwane nieta krörö Ngöbö Kukweibta:

Nire nire käkwe ja di kärädre ni Dänkienye rabakäre dianintari, ni ye abko Ngöböökwe dianditari,
Joel 2.32

abko nieta Ngöbö Kukweibta.

14 ¿Akwa ni tödekaka ñakare Kristobti käkwe ja di kärädre ño Ngöböye jakrä? Erere arato, ¿ni ni kukwei nuen ñakare blite Kristobtä abko tödekadre ño kwe bti? ¿Amne ni ñakare kukwe kuin Kristobtä niere, ye abko nikwe kukwe Kristobtä kukwei nuadre ño?

15 Mdakäre abko, ¿ni juanta ñakare kukwe kuin Jesubtä niere ni mdaye, ye abko rikadre blite ño kukwe kuin yebtä? Ye mdenbtä abko, Ngöbö Kukweita niere krörö:

Ni kukwe kuin ngwianka tä kite nüke, ye abko käita nebe nuäre krübäte nibtä niara tuare,

Isaías 52.7

abko nieta Ngöbö Kukweibta.

16 Kukwe kuin Kristobtä ye niebare nitre israelitaye, akwa ni kwati käkwe ñan mikani era, käkwe tödekani ñakare Jesubti. Kukwe rakadrekä kore abko Ngöböökwe niebare kira krörö Isaías köböire:

Ni Dänkien, nunkwe kukwe kuin niebare, ye bäsí ni ñakare jire kákwe mikani era, *Isaías 53.1* abko nieta Ngöbö Kukweibtä sribi nunkwebtä.

17 Ye abko, kukwe kuin Kristobtä, ye nita kukwe nuen angwane, nita kite tödeke Kristobti. Kukwe kuin ye abko Kristobtä.

18 Akwa ti raba ngwentari munye: ¿Nitre israelita ye kákwe kukwe kuin Kristobtä kukwei nuani metre ya, ñakare ya? Jänri, niaratrekwe kukwe kuin ye kukwei nuani. Ye mdenbtä abko, Ngöbö Kukwei käta niere krörö:

Nitre kukwe kuin ngwianka, ye nikani kukwe kuin ye ngwena kä jökräbti temen amne, kukwe kuin ye abko niaratrére nikani ngwena kä ketareketare te jökrä kwäräkwärä, *Salmos 19.4*

abko nieta Ngöbö Kukweibtä.

19 Akwa ti tö kukwe ngwiaintarita mda munye abko krörö: ¿Kukwe kuin niebare nitre israelitaye, ye abko ñan nükani gare metre ietre ya? Käne Moisékwe niebare krörö nitre israelitabtä:

Juta ñakare jen tikwe, ye ben tikwe mun israelita mikadi mokrere.

Erere arato, juta ie ti nüke gare ñakare mtare, juta ye kräke tikwe mun israelita mikadi romon, *Deuteronomio 32.21*

20 ñobtä ñan angwane kukwe niebare Ngöbö Kukweibtä Isaíakwe abko tä nakenkä mtare abko krörö:

Juta mda mda ñakare israelitare nämane ti känentari ñakare abko ie ti kwani.

Amne juta nämane ti kärere ñakare abko ie tikwe ja mikani gare, *Isaías 65.1*

abko nieta Ngöbö Kukweibtä nitre ñakare israelitarebtä, ñobtä ñan angwane niaratre kwati tä tödeke Jesubti aisetet.

21 Akwa nitre israelitabtä abko Isaíakwe niebare krörö:

Juta ne ñan tä ti kukwei mike täte amne, dokwä ribi ti kukwei ngäbti,

akwa ti nämane biare kise ngianinte köbö kwatirekwatire niaratre ngäbti, *Isaías 65.2* niebare Ngöbökwe Isaías köböire.

11

Ngöbökwe nitre israelita dianinkä braibe jakrä

1 Kukwe yebtä, ti rabadre kukwe ngwentari krörö: ¿Nitre ñakare israelitare, kräke Ngöbökwe ja moto mikani kuin, yebtä abko juta israelita abko ie Ngöbökwe trö kwitani ya? Ñakare jire, ñobtä ñan angwane ti abko israelita. Ti därebare Abrahamkri amne ti därebare juta Benjamín mräkäkri arato.

2 Käne abko, Ngöbö ngämi kä ne dätere, ye känenkri Ngöbökwe juta israelita diandikä juta jen jakwe kwrere abko mikanintbe kwe, aisetet mtare Ngöbökwe ñan trö kwitani juta jen kweye. ¿Ye abko era metre abko kukwe nakaninkä ni Ngöbö kukwei niekä kädian nämane Elíabtä abko käta bä mike abko gare ñakare munye ya? Bati Elías nämane blite Ngöböbe angwane, niebare krörö kwe nitre israelita kitakäre ngite Ngöböye:

3 Ti Dänkien, nitre ma kukwei niekä abko kämikanina jökrä jreikwe.

Erere arato, ñukwä grä jäandrän kukwakrä mae ye dikaninte jökrä kwetre.

Mtare ti aibe tä nire kaibe, akwa niaratré tö ti
kämikai arato, 1 Reyes 19.10,14
niebare Elíakwe Ngöböye.

⁴ Abtä Ngöökwe niebare mda ie:

Nitre israelita kwati ngämi nebe ngukudokwäbti
temen ngöbö ngwarbe Baal ngwärekri,
akwa tä ti mike era janknu abko tikwe di-
aninkä mili krä kükü jenena jakrä, aisete
ma ñakare tä kaibe, 1 Reyes 19.18

niebare Ngöökwe Elíaye.

⁵ Ye kwrere arato mtare, Ngöökwe nitre israelita
dianinkä ruäre jen jakrä ja moto kuinbti, käta
tödeke Jesubti.

⁶ Ja moto kuinbti Ngöökwe nitre israelita di-
aninkä ruäre jen jakrä, ye abko ñan jäandrän kuin
nuenbare kwetre abko ütiäre Ngöökwe dianinkä
jakrä, akwa Ngöbö ara jire kákwe ja moto mikani
kuin, köböire ni dianinkä kwe jakrä. Akwa nikwe
jäandrän kuin nuendre abko ütiäre Ngöökwe ni
diandrekä jakrä, ye ngwane ñakare Ngööta ni
denkä jakrä ja moto kuinbti.

⁷ ¿Yebtä abko, nikwe dre niedre mda? Nitre is-
raelita rabadre metre Ngöbö ngwärekri ja di jenbti
abko niaratré namani känene kisere, akwa erere
ñan namani bare. Akwa nitre israelita dianinkä
jakrä Ngöökwe abko käta tödeke Jesubti angwane,
niaratré abko ngite ñakare mda Ngööta niere,
akwa nitre israelita mda mda abko Ngöbö ara jire
kákwe dokwä mikani ribi.

⁸ Ye kwrere kukwe rakadrekä abko Ngöökwe
niebare kira abko tä tikani krörö Ngöbö Kuk-
weibtä:

Ni kwata ruen ñakare, kwrere jire Ngöbökwe mun töi mikani abko erere mun tä abti kä nüke mtare.

Ngöbökwe mun okwä mikani, akwa kukwe era metre Kristobtä tuen ñakare munye.

Erere arato, mun olo mikani Ngöbökwe, akwa ni kukwei kuin Kristobtä ruen ñakare mtare munye, *Deuteronomio 29.4; Isaías 29.10* abko nieta Ngöbö Kukweibtä nitre israelita kwati btä.

⁹ Erere arato, Davikwe niebare krörö niara rüebtä Ngöböye, erere tä nakenkä mtare nitre israelita kwati btä:

Jändrän jökrä kuin mrö kwrere, ye abko rik-witadreta niaratré rüere näre.

Yebtä abko rabadre ritete abtä mikadre ja ngie nuen näre.

¹⁰ Erere arato, kä ñan rabadre tuen ietre, abkokäre okwä raba kä ikote näre amne, ñan rabadre jändrän nuen kä, abkokäre trö raba tänene kärekäre näre, *Salmos 69.22-23*

abko niebare Davikwe. Ye kwrere tä nakenkä mtare nitre israelita kwati btä.

Ngöbökwe nitre ñakare israelitare dianintari arato

¹¹ Mtare ti bike kukwe mda ngwentari krörö: ¿Nitre israelita nikani janknu temen rabakäre kärekäre Ngöbö okwä bäre mento ya? Ñakare jire, ñobtä ñan angwane nitre israelita käkwe ñan Ngöbö kukwei mikani täte, käkwe trö kwitani ie, ye köböire abko ni mda mda ñakare israelitare abko namani dianintari Ngöbökwe arato, nitre israelita rabadre mokrere Ngöböbtí abkokäre.

12 Akwa nitre israelita tä kukwe kuin Jesubtä kide temen, köböire tä ja mike ngite au Ngöbö rüere mtare, ye köböire abko ni mda mda ñakare israelitare tä jäandrän kuinkuin Ngöböökwe bkäne kabre Jesukristo köböire. Akwa mrä nitre israelita käkwe tödekadre täte jökrä Jesubti angwane, jera metre Ngöböökwe ni jökrä die mikadre bäri kri mda ñan ñan!

13 Akwa mun ñakare israelitare abko ie ti bike niere krörö: Mun ye ie Ngöbö ara jire käkwe ti juani ja kukwei ngwena, aisetetita sribi ne mike bäri ütiäte jae,

14 ñobtä ñan angwane tita sribire munbe angwane, ti mräkätre israelita tikwe jatadre mokrere munbe, ye köböire abko ti rükadre ngwenante Ngöböye amne rabadre dianintari arato abkokäre.

15 Ye abko, Ngöböökwe nitre israelita tuanimetre angwane, Ngöböökwe jäandrän kuin krübäte nuenbare ni mda mda ñakare israelitare kä jökräbti kräke, käkwe kä biani ietre ja mäkäkäreta jabe Jesu köböire. ¿Ye abko nitre israelita jen Ngöböökwe käkwe tödekadre Jesubti angwane, Ngöböökwe kadreta ngäbti abko Ngöböökwe ñan jäandrän bäri kuin krübäte nuendre kräke ya? ¡Jänri! Ngöböökwe mikadre nüne kärekäre jabe,

16 ñobtä ñan angwane arina mritata, bti diankata chi jenena Ngöbökrä, ye abko tuen deme amne ütiäte Ngöböye, ye ngwane arina mda tä nebe deme amne ütiäte jökrä arato. Ye kwrere abko nitre israelita mräkä känekäne abko arina chi dianinkä jenena kwrere amne nitre israelita jökrä abko arina mda kwrere abko krörö: Ngöböökwe nitre israelita mräkä känekäne Abraham, Isaac

amne Jacob mikani jenena deme jakrä, ye köböire nitre israelita jökrä tä mikani jenena, Ngöbökwe kukwe kuin nuendre kräke abkokäre. Ye kwrere arato, kri ngätri tä mikani kuin deme jenena, ye ngwane kri küde tä neme kuin deme jökrä arato. Ye abko Ngöbökwe nitre israelita känekäne mikani deme jenena jakrä kri ngätri kwrere, ye köböire nitre israelita mda mda ja täritäri tä mikani jenena Ngöbökwe, kukwe kuin nuenkäre kräke arato.

¹⁷ Yebtä abko, ti bike kukwe mda bä mike krörö: Nitre israelita abko olibo krie kwrere, akwa olibo krie ye abko küde tikaninkä ruäre. Olibo krie küde tikaninkä ye täte abko olibo krie ngwarbe känsenta küde mikani. Olibo krie ngwarbe känsenta ye abko ma ñakare israelitare ara. Olibo küde era metre tikaninkä abko täte ma mikani, ye mden köböire abko namani neketaninkä olibo ngätri era metre btä amne olibo nire abko ara jire btä ma namani siba, käta ma die mike. Olibo ngätri era metre abko nitre israelita mräkä känekäne Abraham, Isaac amne Jacob ara.

¹⁸ Akwa yebtä makwe ñan bika kri olibo küde era metre btä, ñobtä ñan angwane makwe bikadre kri angwane, ñan olibo ngätri tä nire ma köböire akwa, ma abko tä nire olibo ngätri köböire, ye makwe ngwianta töre jae.

¹⁹ Akwa mun ruäre ñakare israelitare käkwe niedre mda: Olibo küde era metre tikaninkä abko täte ti mikani, munkwe niedre kore bikakäre kri,

²⁰ ye abko tädbe. Akwa nitre israelita abko olibo küde era metre, käkwe ñan tödekani Jesubti abtä Ngöbökwe tikaninkä amne ma abko käkwe tödekani Jesubti, aibe köböire Ngöbökwe ma mikani olibo küde era metre ye täte. Ne aisete, makwe Ngöbö

jürä ngwian jirekäbe jabtä angwane, makwe ñan bika kri,

21 ñobtä ñan angwane nitre israelita abko olibo küde era metre, akwa tödekani ñakare kwetre Jesubti, ye abko Ngöböökwe diani ñakare niaratrebeta, aise te jma bärira jire käkwe ñan tödekadre janknu Jesubti angwane, Ngöböökwe ñan diandre jire mabti ta!

22 Yebtä abko, makwe nikra kuin ja käne, ñobtä ñan angwane Ngöbö abko moto kuin, akwa motota nebe romon arato. Ye mden kisete, nitre israelita namani ritete nikani temen, ñobtä ñan angwane kukwe kuin Jesubtä mikani ñakare era jae kwetre, ye kräke Ngöbö moto namani romon angwane, ja moto mikani kuin kwe makrä. Akwa makwe nünandre ño, ie Ngöbö tö ye kwrere makwe nüna käre angwane, Ngöbö moto rabadi kuin käre makrä, akwa makwe ñan nünandre Ngöbö töi erere, ye ngwane ma tikadikäta olibo kriebtä arato.

23 Mdakäre abko, nitre israelita ñan tä Ngöbö kukwei Jesubtä mike era jae, ye mikadre temen kwetre angwane, tödekadre Jesubti kwetre angwane, Ngöböökwe ketarekäta olibo krie metrebtä, ñobtä ñan angwane Ngöbö di tärä olibo küde ye ketarekäta olibo kriebtä.

24 Mun abko olibo krie ngwarbe känsenta abko küde tikaninkä, bti ketaninkä olibo küde era metre ye täte ;ye abko nitre israelita olibo küde era metre tikaninkä abko Ngöböökwe ñan mikadreta täte olibo kriebtä ya? Jänri! Niaratre abko olibo küde era metre, aise te bari Ngöböökwe ketarekäta täte.

Nitre israelita rabadi dianintari

25 Ja mräkätre, Ngöböökwe kukwe ükaninte kore mun ñakare israelitarebtä amne nitre israelitabtä, ye abko kukwe ükaninte kira tiebe Ngöböökwe ni kräke, akwa mtare Ngöbötä mike gare nie, ye abko btä mun ñakare israelitare ñan tädre töi ngietiekä ngwarbe kwäräkwärä abtä bikadre kri nitre israelitabtä, abkokäre tita mike gare munye abko krörö: Mun ñakare israelitare rabadre tödeke täte jökrä Kristobti, abkokäre nitre israelita ruäre dokwä ribi, kákwe trö kwitani Jesukristoye.

26 Akwa kukwe ye rabadi bare kore angwane, nitre israelita rabadi dianintari, erere rabadi dianintari jökrä abko rakadikä kore tä gare nie, ñobtä ñan angwane Ngöbö Kukweita blite krörö btä:

Ni Diantarikä tä Siónte abko jatadi nitre israelita dentari, ye kákwe Jacob mräkä ngite Ngöbö rüere diandikä jökrä btä.

27 Nitre israelita ngite ye diandikä jökrä kore btätre angwane, Ngöböökwe kukwe ükaninte kira nitre israelitabtä ye rabadi bare, *Isaías 59.20-21; 27.9*

abko nieta Ngöbö Kukweibtä.

28 Akwa mtare ti mräkätre, nitre israelita kwati tä Ngöbö kukwei kuin Jesubtä ye rüere, abtä tätre ja rüere Ngöböbe. Ye mden köböire abko nitre israelita tä kä bien mun ñakare israelitareye tödekakäre Kristobti mtare. Akwa Ngöböökwe nitre israelita mräkä känökäne Abraham, Isaac amne Jacob ye dianinkä jakrä amne kukwe ükaninte kwe bentre, yebtä abko Ngöbö tä nitre israelita tarere janknu arato,

29 ñobtä ñan angwane Ngöbötä jäandrän bien nie,

ye abko ñan tä denkäta nikän. Erere arato, tä ni kärere diantarikäre, yebti ñan tä ja kukwei kiteta temen, aisete tä ja kukwei mike täte jökrä, aisete Ngöböta nitre israelita tarere janknu.

30 Angwane mun ñakare israelitare abko mekera mun nämane Ngöbö kukwei mike ñakare täte, akwa mtare nitre israelita käta Ngöbö kukwei kuin Jesubtä mike ñakare täte, ye köböire abko tätre kä bien munye, mun rabadre ruentari tare Ngöböye, käkwe mun diandretari Jesu köböire abkokäre.

31 Ye kwrere arato, nitre israelita ñan tä Ngöbö kukwei kuin Jesubtä mike täte mtare, ye köböire abko mun rabadre ruentari tare Ngöböye abkokäre. Ye mdenbtä, mrä nitre israelita rabadi ruentari tare Ngöböye, ñobtä ñan angwane Ngöböta mun ñakare israelitare ngwen ruentari tare jae mtare.

32 Ne aisete, ni jökrä rabadre tödeke Jesubti amne rabadre ruentari tare Ngöböye, käkwe dian-ditari, abkokäre Ngöböökwe ni jökrä israelita ya, ñakare ya tuanimetre ja dokwä mike ribi amne ñan Ngöbö kukwei Jesubtä mikadre täte kwetre abko Ngöböökwe nuenbare kore, akwa ye köböire abko ni israelita ya, ñakare ya akwa Ngöbö rabadre ngwen ruentari tare jae amne rabadre dianintari, abkokäre Ngöböökwe nuenbare kore.

Pablota Ngöbö käikitekä

33 Yebtä abko, ti tö kukwe niei krörö Ngöböbtä: ¡Jo! Ngöbö abra kwe jäandrän kuinkuin tärä kabre krübäte nikrä, amne Ngöbö abra töbtä kri krübäte, käkwe jäandrän kuinkuin mikanintbe ja töi jenbti ni kräke. Ye aisete Ngöböta töbike ño ño, ye ni ñan

raba niere jire chi amne Ngöbö töi ji mdenbtä ye ni ñakare jire iti ie rabadre gare.

³⁴ Ne aisetet, ¿ni Dänkien töi ño, ye tä gare ni mda mdaye ya? ¡Ñakare! ¿Angwane ni mda mda raba Ngöbö töi tike ya? ¡Ñakare!

³⁵ Mdakäre abko, ¿ni tärä iti käkwe jäandrän biani käne ni Dänkienye abko ütiä biandreta kwe ie ya? ¡Ñakare!

³⁶ Nobtä ñan angwane jäandrän jökrä tä kite Ngöbökri amne jäandrän jökrä tä niara köböire amne jäandrän jökrä abko jen Ngöbökwe, aisetet ¡Ngöbö aibe raba käkitaninkä kärekäre! Abko kore se. Amen.

12

Ni kwitanina btin Ngöbökwe, erere nikwe nünandre

¹ Ngöbökwe ni ngwiani ruentari tare kore jae, käkwe jäandrän kuin nuenbare bätäkä ngwarbe ni kräke, ye mden kisete ti mräkätre tikwe, jäandrän kämikata Ngöbö käikitakakäre abko bianta ngöi ie, ye kwrere munkwe ja ngrabare mika ngöi jökrä Ngöbökrä amne munkwe nüna kuin deme Ngöbö aibe kräke amne, dre tuen dbe Ngöböye, ye erere munkwe nuendre kore angwane, munkwe Ngöbö mikadi ütiäte amne munkwe käkitadikä era metre.

² Erere arato, nitre moto kämekäme tä nüne ño kä ne ngwane, ye kwrere munkwe ñan nüna mda. Akwa mun rabadre kwitani Kristo kwrere, abkokäre munkwe Ngöbö tuametre ja töi kwite btin. Ye ngwane Ngöbö tö dreye, ye rüka gare munye amne jäandrän kuin Ngöbökrä amne jäandrän

nuäre Ngöbökrä amne jäandrän era metre Ngöbö okwäbti, Ngöbö tö dreye, ye rüka gare munye.

³ Ni kwitanina Ngöbökwé kákwe nünandre krörö abko ti bike niere munye. Ngöbökwé ja moto mikani kuin tikrä, kákwe ti mikani Jesu kukwei ngwianka, aise te ti bike kukwe niere krörö mun itire itireye: Munkwe ñan bika kri ni mda mdabtä, akwa munkwe töbika era metre au jabtä, ñobtä ñan angwane Ngöbökwé mun itire itire mikani tödeke ja kwrere jabti, aise te ye kwrere munkwe nüna.

⁴ Ni abko itibe akwa ni kiakia ngrabare abko kabre, akwa ni kiakia ngrabare ye ñan tä sribi ketetibe nuene, akwa tä sribi bätäkä ngwarbe nuene ni ngrabare die mikakäre.

⁵ Ye kwrere arato, ni itire itire tödekaka Kristobti tä nekete niarakri abko ni kwati, akwa ni abko Kristo ngrabare itibe, aise te nita nekete gware jakri ja die mikakäre kwäríkwäri.

⁶ Akwa ni itire itire, ie Ngöbö tö namani ja di biain sribi ño ño nuenkäre, ye erere biani kwe nie. Ye aise te, Ngöbökwé ja di biani ni itiye ja kukwei niekäre ni mda mdaye angwane, ni ye käta tödeke ño Ngöböbti, ye kwrere Ngöbö kukwei niedre.

⁷ Erere arato, Ngöbökwé ja di biani ni mdaye sribikäre ni mda mda die mikakrä angwane, sribidre kuin kräke kwe. Amne Ngöbökwé ja di biani ni mdaye ja kukwei dirikäre, ye kwrere diri janknu kwe ni mda mdaye.

⁸ Erere arato, Ngöbökwé ja di biani ni mdaye ni mda mda kitakäre nüne bäri Ngöbökrä, ye kwrere kita nüne bäri Ngöbökrä kwe. Erere arato, Ngöbökwé ja di biani ni mdaye jäandrän biankäre ngwarbe ni mda mdaye angwane, jäandrän bian ja

moto kuinbti kwe. Erere arato, Ngöbökwe ja di biani ni mdaye rabakäre ji dokwäte nitre gätäkä Jesu kähti ngätäite angwane, sribi ye nuen kuin tätä jökrä kwe. Erere arato, Ngöbökwe ja di biani ni mdaye ni bobre bobre amne ni ja tare nikaka nikaka die mike angwane, kä rabadre nuäre btä sribi ye nuenkäre.

Nikwe ni mda mda taredre

⁹ Kukwe mda ti bike niere munye abko krörö: Munkwe ja tare era metre kwärikwäri. Erere arato, munkwe bätä ngwiandre kri krübäte kukwe kämekäme yebtä amne munkwe kukwe kuinkuin ye ketadrete dime ja kisete.

¹⁰ Ni ja etbare käta ja tarere, ye kwrere munkwe ja taredre kwärikväri amne, munkwe ñan ja mikadre ngwarbe jae kwärikväri, akwa munkwe ja mikadre bäri ütiäte jae kwärikväri. Yebtä munkwe ja kitadre bäri.

¹¹ Mdakäre abko, sribi jökrä jiebti mun rankwadre kisere, akwa munkwe ñan kä ngwiandre krene jabtä amne munkwe sribidre ja di ngöi jökrä ni Dänkienkrä.

¹² Erere arato, Ngöbökwe jäandrän kuin nuendi munkrä, ye abko munkwe käi ngwiandre nuäre jabtä, akwa mun raba ja tare nike angwane, munkwe nünandrekä dite jabtä amne ja tare nika yebtä munkwe ñan ngra ngradre akwa, munkwe blitadre janknu Ngöböbe.

¹³ Nitre tödekaka Jesubti käta jäandrän mdei nike, ye abko munkwe die mikadre. Erere arato, nitre basaka kadre ngäbti kuin, ye jiebti mun rankwadre kisere.

14 Mdakäre abko, nire nire tä näin kisere mun jiebti mun mikakäre ja tare nike tödekabtä Jesubti, ye kräke munkwe ja di kärä Ngöböye amne munkwe ñan ngürün mika btä ja dokwäre.

15 Erere arato, nire nire btä käta nuäre, ye ben munkwe kä ngwiandre nuäre gware jabtä amne, nire nire tä ulire amne tä ja müaire abko ben munkwe ja müaidre gware siba.

16 Erere arato, munkwe nünandre jäme jabe kwärikwäri amne munkwe ñan bikadre krikri, akwa munkwe ja getadre jäme ni bobre bobre ben amne ja ñan rabadre ruen bari töbtä ni mda mdabtä munye.

17 Mdakäre abko, ni mda mdakwe kukwe nuen käme mun rüere, akwa munkwe ñan kukwe nuenta käme btä ja dokwäre, akwa dre dre tuen kuin ni jökräye, ye jiebti mun rankwa.

18 Erere arato, munkwe ja die mikadre käre nünakäre jäme ni jökräbe.

19 Ti mräkätre tare tikwe, ni mdakwe kukwe nuen käme mun rüere angwane, munkwe ñan ja ngie mika au, akwa munkwe mun rüe ye tuametre Ngöbö kisete, ñobtä ñan angwane Ngöbö Kukwei käta niere krörö:

Ni mikadre ja ngie nuen, ye abko tä ti kisete.

Ne aisetet ni kukwe nuenkä kämekäme mun rüere, ye dokwäre tikwe mikadi ja ngie nuen,

Deuteronomio 32.35

niebare ni Dänkienkwe.

20 Ne aisetet, nikwe Ngöbö Kukwei mikadre täte krörö:

Ma rüe, ie mrö raba angwane, makwe buka.

Erere arato, tomna raba ie angwane, makwe tomna bian ie.

Yebtä abko rabadre ja gaire amne ngwäre kwata
 rabadre tain bürere jökrä ie ja gaibtä,
 abkokäre makwe nuen kore. *Proverbios*
25.21-22

abko tä tikani Ngöbö Kukweibtä.

21 Ye abko, makwe ñan ja ganaimna kukwe kämeye,
 akwa makwe kukwe kuin nuen ma rüekrä, köböire
 makwe kukwe käme ganaindi.

13

Nitre gobranka kukwei mikadre täte

1 Mdakäre abko, ni jökrä tä nebe gobrane ye
 abko Ngöbö ara jire tä mike. Ni ñakare jire iti abko
 tä ja mike gobrane ja töi jenbti, aise te nikwe nitre
 gobranka mikadre täte.

2 Ye aise te nire nire tä nebe nitre gobranka rüere,
 ye abko Ngöbö kukwei ara jire rüere nita rüre,
 aise te nire nire tä rüre nitre gobranka rüere ye
 abko kákwe ja ngie nuadi.

3 Ye abko, ni töi kuin era metre abko kräke ñan
 nitre gobranka tä mikani jürä ngwiandre, akwa
 nitre kukwe kämekäme nuenkä abko kräke gobranta
 mikani jürä ngwiandre ie. ¿Ye aise te gobran
 ñan jürä rabadre mabtä, ie ma tö ya? Gobran
 jürä ñan rabadre mabtä, ie ma tö ne ngwane nüna
 kuin era metre amne makwe ñan ja mika ngite
 angwane, nitre gobranka kákwe ma mikadi ütiäte,

4 ñobtä ñan angwane nitre gobranka tätre sribire
 Ngöbökrä jäandrän kuin nuenkäre makrä. Akwa
 makwe nünandre käme abtä makwe ja mikadre
 ngite gobran rüere, ye ngwane abko gobran jürä
 rabadre mabtä, ñobtä ñan angwane ñan ngwarbe

nitre gobranka ye tä ni mike ja ngie nuen. Nitre gobranka ye abko tä sribire Ngöbökrä, kukwe kämekäme nuenkä mikakäre ja ngie nuen Ngöbö täte.

⁵ Ye mden kisete, ni jökrä käkwe nitre gobranka mikadre täte. Ye abko ñan ni mikadre ja ngie nuen kwe abtä mikadre täte, akwa ja ñan rabadre ruen ngite nie Ngöbö ngwärekri, abkokäre nikwe mikadre täte.

⁶ Nitre gobranka ye tä sribire Ngöbökrä amne tä sribi ye nuene köbö kwatirekwatire, aisetu mun jökrä tä ja ütiä bien ietre.

⁷ Ye mdenbtä abko, gobran itire itire, ie dre biandre ja ütiäre, ye erere bian ie munkwe, aisetu nireye rürümon ütiä biandre ño ño, ye ie ja ütiä biandre metre. Erere arato, nire nire jürä ngwiandre, ye erere munkwe jürä ngwian amne, nire nire mikadre ütiäte jae, erere munkwe mika ütiäte jae.

Ja taredre kwärikwäri

⁸ Munkwe ñan ja ütiä ya o rürümon ütiä mika jire chi jabti, akwa käre rürümon ütiä tädre ketetibe mun itire itire bti abko munkwe ja taredre kwärikwäri, ñobtä ñan angwane nire nire käta ni mda mda tarere ye abko käta Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye mike täte jökrä.

⁹ Ye abko Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye käta niere krörö: Ma gure ne ngwane, makwe ñan ja mika gure bati bati ni mdabe, makwe ñan ni kämika, makwe ñan go, makwe ñan jäandrän ni jenenankwe ribe jae. Ye abko, kukwe ketetibe mda munkwe mikadre täte ne ngwane, kukwe

jökrä biani nuendre nie Ngöbökwe ye rabadre bare munye. Kukwe keteti mda ye abko krörö:

Mata ja tarere au,

ye kwrere makwe ni mda mda tare arato,

Levítico 19.18

10 ñobtä ñan angwane nire nire käta ni mda tarere ye abko ñan tä kukwe nuene käme rüere. Ne aise te nita ja tarere kwärikwäri, ye ngwane Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye tä nebe bare täte jökrä nie.

11 Munkwe ni mda mda taredre kore, ñobtä ñan angwane ni Dänkien Jesukristo jatadita ni di-antarikäre abko köböi nükera. Munkwe ñan nüna ni kibiaka kwrere, ñobtä ñan angwane Jesukristo jatadita abko köböi nükerate bäri ja ken, munkwe tödekani Jesubti krire ye kräke.

12 Kä ne ngwane abko kä iko kwrere amne ni jökrä käta kukwe nuene kämekäme, akwa kä iko ye kitera nikten ta amne Jesu kebera nüketa, ye abko kä ngwen kwrere kitera nüke. Ye mdenbtä abko, ari kukwe kämekäme kite temen amne ari ja töi mike kwatibe kukwe kuin nuene. Ye kwrere ni rabadi juto biare ni Dänkien kaen ngäbti, ni rükä tä ja mike juto niara rüe kraire jabti ye kwrere.

13 Ne aise te, jäandrän nuenta era metre kä ngwenbti, ye kwrere nikwe nünandre era metre. Akwa ni ñan rikadre kä ngwen nuäre ngwarbe jabtä kwärikväri amne, ni ñan rika dröbare. Erere arato, nikwe ñan ja mikadre gure bati bati amne nikwe ñan ja näkwitadre ngwarbe kukwe kämekäme btä; nikwe ñan rüdre ngwarbe jabe kwärikväri amne ni mda rabadre jäandrän bkäne, yebtä nikwe ñan mokredre jire ben.

14 Munkwe ñan nüna kore amne ñan kukwe

kämekäme mdei ngwian jae munkwe amne, munkwe töbika ñakare btä, akwa ni Dänkien Jesukristo käkwe nünabare ño kä nebtä amne blitabare ño kä nebtä kwe, ye kwrere munkwe nüna amne munkwe blita ni mda mdabe.

14

Ja kadre ngäbti kwärikwäri

¹ Mdakäre abko, kukwe diribare Jesukwe mröbtä, yebtä töbikata jene jene. Akwa kukwe ye mikakäre era abko ni mräkä di braibe käta ngri kwete ñakare, ni ye abko munkwe ka ngäbti kuin amne tä töbika ño, yebtä munkwe ñan kita ngite,

² ñobtä ñan angwane jäandrän jökrä abkodbe kwetadre niebare ni Dänkien Jesukwe abko ni ruäre tä nütüre, akwa ni ruäre abko di ñakare kukwe ye mikakäre era abko käta ka bätäkä ngwarbe aibe kwete.

³ Ye abko ni ruäre käta jäandrän jökrä kwete ye ñan käkwe ni mda mda ngri kwete ñakare ye mika ngwarbe jae. Erere arato, ni ruäre ñan tä jäandrän jökrä kwete ye käkwe ñan ñäkä jire ni jäandrän jökrä kwetaka yebtä, ñobtä ñan angwane Ngöbökwe ni nibu ye kani ngäbti, aise te ni ye käkwe ja kadre ngäbti kuin arato.

⁴ Ni ruäre käta jäandrän jökrä kwete abko sribikä ni Dänkien Jesukwe, ¿akwa ñobtä mata blite bkänkä kwrere amarebti ni sribikä bkänkä kräke abko rüere mata ñäke ye? Sribikä bkänkä kräke ye abko tä nüne kuin ya, ñakare ya akwa ye tä gare bkänkäye, aise te ni ye käkwe nünandi kuin bkänkä okwäbti, ñobtä ñan angwane ni Dänkien Jesu di kri abko käkwe mikadi kuin.

⁵ Mdakäre abko, nitre israelita käta köbö jadükakrä mike bäri ütiäte köbö mda mdakrä, ye kwrere jire ni ruäre mun ngätäite tä köbö ruäre mike bäri ütiäte köbö mda mda kräke, akwa ni mda abko ie köbö kwatirekwatire tä nebe tuen ja kwrere jökrä. Ne aisetet ni itire itire käta töbikë ño ye abko dbe raba ruen ie, ne ngwane mika era kwe.

⁶ Ni ruäre abko tö köbö ruäre mikai jenena ütiäte jae, ye abko tä mike ütiäte jae ni Dänkien mikakäre ütiäte jae. Erere arato, ni ruäre käta kuin niere Ngöböye, bti tä jändrän jökrä kwete, ye abko tä kwete Ngöbö mikakäre ütiäte jae. Mdakäre abko, ni ruäre ñan tä ngri kwete, ye abko tä ja üke bain ngri ye, akwa tä nuene Ngöbökrä, käta kuin niere Ngöböye amne tä mike ütiäte jae arato.

⁷ Ne aisetet ni tödekaka Jesubti ñakare jire iti käta nüne au jakrä. Erere arato ni tödekaka Jesubti ñakare jire iti abko tä krüte au jakrä,

⁸ ñobtä ñan angwane nita nüne ye abko nita nüne ni Dänkien kräke. Erere arato, ni krütadre angwane, ni krütadre ni Dänkien kräke, niara mikakäre ütiäte jae, aisetet nita nire ya, ni krütadre ya, akwa ni Dänkienta ni bkäne.

⁹ Ni Dänkien rabadre ni bkäne, abkokäre niara krütani, bti nükaninta nire rabakäre ni krütani amne ni nire Dänkiene.

¹⁰ ¿Kore ne ngwane, se ñobtä ma mden kräke ngri ñakare dbe kwetadre käta ñäke ma mräkä jändrän jökrä kwetaka rüere? Erere arato, ¿se ñobtä ma jändrän jökrä kwetaka käta ñäke ma mräkäbtä mikakäre ngwarbe töbikabtä bä jene kore? Mrä ni rabadi jökrä Ngöbö ngwärekri angwane, kukwe ükadite kwe nibe, aisetet ¡se ñobtä mata ñäke ma

mräkä rüere kitakäre ngise ye!

¹¹ Kukwe kore ye mdenbtä Ngöbö Kukwei käta niere krörö:

Tita nüne, aisetet i ne ngwärekri ni jökrä rabadi ngukudokwäbti temen ti mikakäre ütiäte jae amne, ti Ngöbö aibe käikitadikä kwetre, niebare ni Dänkienkwe,
Isaías 45.23
abko nieta Ngöbö Kukweibtä.

¹² Ye mden kisete, ni itire itire käkwe dre dre nuendi, ye abko nikwe niedi au jökrä jakrä ni Dänkienye.

¹³ Ye mden kisete, munkwe ñan ñäkädre jire jabtä kwärirkwäri, akwa nikwe töbikadre kuin ja käne, käkwe ñan kukwe mikadre ni mräkä tödekaka Jesubti ye jiete abtä ja mikadre ngite kwe Ngöbö rüere.

¹⁴ Akwa ni Dänkien Jesu nämane nüne kä nebtä angwane, kukwe diribare kwe abko kukwe era metre gare kuin tie abko krörö: Jändrän jökrä kwetadre abko ñakare jire käme Ngöbö ngwärekri, aisetet munta jändrän jökrä kwete abko tä töbikera era metre tuen tie, akwa ni ruäre abko ie jändrän ruäre ñan tuen dbe kwetadre, ye abko ñakare dbe niarakrä.

¹⁵ Akwa mtare mun abko tä mrö ño ño kwete, ye ñan tuen dbe mun mräkäye, akwa munta kwete janknu okwäbti, abtä jata nebe ruen ngite ie, ye ngwane munta mun mräkä tarere ñakare. Ne aisetet munta mrö ño ño kwete, ye köböite munkwe ñan mun mräkätre, kräke Kristo krütani, ye mikata ja mike ngite Ngöbö rüere.

¹⁶ Ne aisetet, munkwe ñan kä bian jire chi ñäkäkäre blo mrö kuin kwetadre ye rüere,

17 ñobtä ñan angwane Ngöböta gobrane nibti amne Ngöbökrä abko jändrän kwetadre amne ñadre abko ñakare ütiäte. Akwa ni jökrä bti Ngöböta gobrane abko tä nüne era metre jabe kwärikwäri amne tä nüne jäme jabe kwärikväri amne kä tädre bäri nuäre nibtä Ngöbö Üai Deme köböire, ye abko ütiäte Ngöbökrä,

18 ñobtä ñan angwane nire nire tä nüne kore sribikäre Kristokrä ye käta kä mike nuäre Ngöböbtä amne tä nebe tuen dbe ni mda mda okwäte arato.

19 Ye aisetet, jändrän jökrä käta ni die mike nüne jäme jabe kwärikväri amne tä ni die mike gwaire jökrä, ye abko ari känentari bäri ja käne.

20 Angwane makwe ñan sribi Ngöbökwе tä mun jökrä ngätäite juan ngwarbe mrö aibebtä. Akwa kukwe era metre abko nere: mrö jökrä abko kuin deme amne dbe kwetadre Ngöbökwе niebare. Akwa mrö ñan tuen dbe kwetadre ni mräkäye abko nikwe kwetadre okwäbti abtä ja mikadre ngite kwe Ngöbö rüere, ye abra käme.

21 Ne aisetet nikwe ngri kwetadre amne nikwe uba doi ñadre, köböite ni mräkä käkwe ja mikadre ngite Ngöbö rüere ne ngwane, nikwe ñan ngri kwetadre amne nikwe ñan uba doi kwaka ñadre, ye abko rabadre bäri kuin. Erere arato, jändrän mden mden nikwe nuendre käkwe ni mräkä mikadre ja mike ngite Ngöbö rüere, ye abko nikwe ñan nuendre jire chi mda.

22 Ne aisetet dre tuen kuin mae, yebtä abko makwe töbika kaiibe jakrä Ngöbö ngwärekri amne ñan kwetamna amne ñan ñamna ni mda mdaye. Ye mdenbtä abko nieta krörö: “Nire nire tä tikaninte,

käta kukwe mdən mike era, erere tä nuene amne jata nebe ruen ngite ñakare Ngöbö ngwärekri, ni ye abko btä käta nebe nuäre.”

²³ Akwa jäandrän ño ño kwetadre amne ñadre ye ñan tä nebe tuen dbe ie, akwa bti ta tä kwete, ye ngwane tä ja mike ngite Ngöbö ngwärekri, ñobtä ñan angwane jäandrän kwetadre abko ñan tä nebe nüke gare metre ie akwa tä nuene, ye ngwane tä ja mike ngite, aisetet jäandrän jökrä nuendre, ye abko era metre ya, ñakare ya, akwa nita nuene, ye ngwane nita ja mike ngite.

15

¹ Akwa ni jäandrän jökrä kwetaka abko di tärä kukwe diribare Jesukwe mröbtä mikakäre era täte jökrä, angwane ni mräkä di braibe käta ngri kwete ñakare, ye abko nikwe kadre ngäbti amne nikwe ñan töbikadre jäandrän kuin känäkäre kaibe au jakrä ja mikakäre nuäre.

² Ni jökrä käkwe jäandrän kuin nuendre ni mräkä tödekaka Jesubti mda mda kräke, niara moto mikakäre nuäre amne ja die mikakäre kwärirkwäri,

³ ñobtä ñan angwane Kristo ara jire käkwe ñan jäandrän kuin känäbare kaibe au jakrä ja mikakäre nuäre, akwa Ngöbö Kukwei namani tikani niarabtä, ye erere namani bare krörö ie:

Ñäkä nämane bätäkä ngwarbe ma rüere Ngöbö, ye abko nikani jökrä ti kötörä, *Salmos 69.9* abko tä tikani Kristobtä.

⁴ Kukwe jökrä tikani kore Ngöbö Kukweibtä, ye abko tikani ni töi tikakrä amne kukwe tikani kira, ye abko btä nikwe nünandrekä dite käre amne tä kä mike nuäre nibtä, ye köböire ni rabadre tödeke

kärekäre Ngöböhti, abkokäre namani tikani kira kore.

⁵ Angwane Ngöbö ni mikaka nünenkä dite käre amne kä mikaka jäme ni motobtä käkwe mun die mika ja töi mike ja näre jökrä, Kristo Jesu tö ie ye kwrere,

⁶ mun töi rabadre kwatibe jökrä, käkwe Ngöbö ni Dänkien Jesukristo Rün kwe ye käikitadrekä gware jökrä abkokäre.

⁷ Kristokwe mun itire itire kani ngäbti kuin, ye kwrere munkwe ja ka ngäbti kuin kwärikwäri Ngöbö rabadre käkitaninkä abkokäre.

⁸ Mdakäre abko, ti tö kukwe krörö nieita munye: Ngöbökwe kukwe ükaninte nitre israelita mräkä känekäne ben, ye mikakäre bare täte Kristo nükani ni klabore kwrere nitre israelitakrä, ye köböire abko Ngöbö tä ja kukwei mike täte abko bää mikani kore kwe.

⁹ Erere arato, nitre ñakare israelitare namani ruuentari tare Ngöböye, aisetse Ngöbö käikitadrekä kwetre, abkokäre Kristo nükani Ngöbö Kukwei mike bare. Kukwe yebtä Ngöbö Kukweita tikani krörö:

Tikwe ma käkitadikä nitre ñakare israelitare ngätäite amne tikwe ka niedi ma mikakäre ütiäte. *2 Samuel 22.50; Salmos 18.49*

¹⁰ Angwane tärä mda känti abko nieta krörö:

Mun ñakare israelitare ye käkwe kä ngwian bări nuäre jabtä juta Ngöbökwe ye ben gware.

Deuteronomio 32.43

¹¹ Amne tärä mdara jire Ngöbö Kukweibtä abko nieta krörö:

Mun ñakare israelitare juta kwatirekwatire te ye
käkwe ni Dänkien Ngöbö käikitaka gware
jökrä.

Salmos 117.1

12 Erere arato, Isaías käkwe kukwe tikani krörö
Jesukristobtä:

Isaí bkün jatadi iti, ye abko rabadi gobrane nitre
ñakare israelitarebti angwane tödekadi kwe-
tre bti,

11.10

Isaías

abko tikani kore Isaíakwe.

13 Angwane Ngöbö tödekakrä nikwe ye käkwe
kä mika bari nuäre munbtä amne mun mika
nüne jäme kwe, munta tödeke bti ye ngwane.
Erere arato, Ngöbökwe jändrän kuin nuendre mda
munkrä, yebtä munkwe ja töi mika ngibiare
bätäre Ngöbö Üai Deme di kri ye köböire.

Sribi Pablokwe nitre ñakare israelitare ngätäite

14 Ti mräkätre tikwe, mun moto nena kuin
krübäte ni mda mdakrä amne, kukwe bätäkä ng-
warbe nena gare kabre munye amne mäträre me-
tre jabtä kwärikwäri ye garera kuin munye abko
nena gare tie.

15 Akwa tita tärä tike, nebtä abko kukwe ruäre
ñan käi rikwitadrekä munbti, abkokäre tita tärä ne
tike era metre gwärere munye. Tita tärä tike kore,
ñobtä ñan angwane Ngöbökwe ja moto mikani kuin
tikrä, käkwe ti mikani sribire kore.

16 Ye aisete, mtare tita sribire Kristo Jesukrä
nitre ñakare israelitare ngätäite. Erere arato, nitre
blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre käta jändräni
kämike, bti tä mike gare Ngöböye, ye kwrere tita
sribire nitre ñakare israelitarebe, käta niken Ngöbö
kukwei kuin Jesubtä ngwena ietre, abti niaratré

tä Ngöbö kukwei kuin ye kaen ngäbti angwane, titä niaratré mike gare Ngöböye amne tä nebedbe Ngöbö ngwärekri amne Ngöbö Üai Deme käta mike deme jenena Ngöbökrä.

¹⁷ Tita sribi nuene kore Ngöbökrä, yebtä abko ja rabadre ruen ütiäte kri tie Kristo Jesu köböire ruen tie.

¹⁸ Akwa ti abko ie ja nüke töre ñakare blite kukwe mda mda bää jene btä angwane, Kristo ara jire käkwe dre dre nuenbare ti köböire amne ñokwe ti mikani nitre ñakare israelitare ngwena tödeke Jesubti, ye aibebtä ti tö blitai, aisete namani bare ja kukweibti tie amne nämane bää mikani arato.

¹⁹ Ne aisete tikwe Ngöbö kukwei kuin Kristobtä diribare, ye abko sribi kri ñan tuabare, bti nämane mikani era metre Ngöbö Üai Deme diebti. Ngöbö kukwei kuin Kristobtä, ye abko tikwe mikani gare kuin täte jökrä niken juta Jerusalénte amne juta mda mdate nebe kä Ilíriate.

²⁰ Ngöbö kukwei kuin Jesubtä kädrie ngämi, käi känti käre ti töta nebe rikai Ngöbö kukwei ngwena, ñobtä ñan angwane ni mdakwe sribi kömikanintbe, ye känti ti ñan tö sribire ni mda jiebti.

²¹ Ne aisete Ngöbö Kukwei tikani kira rabadre bare, abkokäre titä sribire jirekäbe kore. Ngöbö Kukwei ye abko tä niere krörö:

Ni mda mda ñakare israelitare abko ie kukwe nie ñakare niarabtä abko ie rükadi gare.

Angwane ni mda mda ñakare israelitare abko olote
blita ñakare niarabtä abko ie niara rükadi
gare,

Isaías 52.15

abko tä tikani Ngöbö Kukweibtä.

22 Ye mden kisete, nitre ñakare israelitare, ben ti nämane sribire kore kä mda mda känti, abtä ti ngämi nebata basare munye. Tikwe ja köböi kitani bäre bäre niken mun känti yete, akwa kukwe namani ti jiete.

Pablo tö näin basare juta Romate

23 Akwa mtare tita sribire, ye känti tikwe sribibarera ünän jökrä angwane, ti tö namani rikai basare munye yete, ye abko käi nikanina kabre ta,

24 aisetetüti näin España, ye ngwane ti tö rikai nebe basare jire mun känti yete. Ti rabadi bää jötrö mun känti Roma yete akwa, kä rabadi nuäre tibta mun tuare. Yebti munkwe ti die mikadre abko bti ti näin, ruen tie.

25 Akwa gwängwarbe abko ja mräkätre nete käkwe jäandrän biani ja mräkätre tödekaka Jesubti Jerusalénbo kräke abko ti bike niken bien ietre, aisetetüti bike nikenta käne Jerusalén,

26 ñobtä ñan angwane ja töi jenbti ja mräkätre Macedonia, Acayabo käkwe ngwian ükaninkrö juandre ni bobre bobre ja mräkätre tödekaka Jesubti Jerusalénbo ngätäite kräke.

27 Niaratrekwe ngwian ükaninkrö ja töi jenbti ja mräkätre Jerusalénbo kräke, akwa era metre niaratre rabadre jäandrän ye nuene nierare, ñobtä ñan angwane nitre ñakare israelitare, ben nitre israelita käkwe jäandrän jökrä kuin Ngöbökwe nikrä dräibare jabti niaratre die mikakäre, ye kwrere arato nitre ñakare israelitare käkwe nitre israelita tödekaka Jesubti die mikadre arato jäandrän jakwebti ruen tie.

28 Ne aise te ti näin Jerusalén, käkwe ngwian biandi ünän jökrä ja mräkätreye, yebti ti näin España mda angwane, ti näin basare jire mun känti yete.

29 Akwa ti rabadi yete angwane, jäandrän kuin Kristokwe, yebti nikwe ja die mikadi kwärikwäri ye abko gare kuin tie.

30 Ti mräkätre, ni Dänkien Jesukristo köböire amne Ngöbö Üai ni mikaka ja tarere kwärikväri, ye köböire munkwe ja geta gware tibe sribi tare krübäte tikrä nebtä amne munkwe blita tikrä Ngöböbe.

31 Angwane nitre israelitare käta tödeke ñakare Jesubti tä nüne Judea, ne ngäniene Ngöböökwe ti ngibiadre abko munkwe ribe ie tikrä. Erere arato, ti näin ngwian ngwena ja mräkätre Jerusalénbo kräke, ye abko niaratrekwe kadre ngäbti kuin abko munkwe ribe Ngöböye arato.

32 Yebti Ngöbö tö ne ngwane, kä rabadi nuäre kri tibtä rikare ja tuen munbe amne tikwe jadükadre basare kwärä munye yete.

33 Ngöbö kä jáme bianka nie, ye raba mun jökrä ben. Abko kore se. Amen.

16

Pablotä köbö kuin juen mrä

1 Mrä abko, ti mräkä merire Febe bike niken mun känti. Niara abko nitre tödekaka Jesubti die mikaka abko tä nüne juta Cencreate. Ye mdan bike niken mun känti.

2 Ne aise te ni Dänkien köböire ni tödekaka Jesubti tä ja kaen ngäbti, ye kwrere munkwe niara ka ngäbti angwane, kukwe mda mda kwe, btä

munkwe die mika, ñobtä ñan angwane niarata ni kwati die mike amne ti ara jire die mikata krübäte kwe abti kä nüke mtare arato, aisetet munkwe die mika.

³ Amne Priscila btä brare kwe Aquila abko sribi muko tikwe Kristo Jesukrä, ye kräke titä köbö kuin juen abko munkwe nie ietre.

⁴ Niaratre nibu ye abko bäsí krütani ti di-antarikäre. Yebtä abko ñan ti aibe tä kuin niere ietre, akwa ni mräkä jökrä ñakare israelitare käta tödeke Kristo Jesubti kä ketareketare temen käta kuin niere Ngöböye btätre siba.

⁵ Mdakäre abko, nitre tödekaka Jesubti tä ja ükekrö Priscila amne Aquila gwiriete, ye kräke titä köbö kuin juen abko munkwe nie ietre.

Erere arato, ti kukwe muko tare kri tikwe Epeneto, kräke titä köbö kuin juen, munkwe nie ie. Niara ye abko käkwe tödekani bäri käne Kristobti provincia Asiate.

⁶ Amne María käkwe sribibare kri munkrä, ye kräke titä köbö kuin juen arato, munkwe nie ie.

⁷ Erere arato, ti mräkätre israelita Andrónico amne Junias nämane ngite gware tibe kä teri amne, niaratre ütiäte kri nitre Jesu kukwei ng-wianka ngätäite amne niaratre käkwe tödekani bäri käne Kristobti ti ngwä. Niaratre ye kräke titä köbö kuin juen arato, munkwe nie ietre.

⁸ Amne Amplias ti kukwe muko tare tikwe ni Dänkien köböire, ye kräke titä köbö kuin juen arato, munkwe nie ie.

⁹ Erere arato, Urbano sribi muko nunkwe Kristokrä ye kräke titä köbö kuin juen, amne Estaquis tare tikwe, ye kräke titä köbö kuin juen, munkwe

nie ietre.

¹⁰ Mdakäre abko, Apeles käta tödeke kwatibe Kristobti, ye abko bää mikani kwe ja tare nikabtä, niara ye kräke tita köbö kuin juen arato, munkwe nie ie. Erere arato tita köbö kuin juen Aristóbulo mräkäkrä, munkwe nie ietre.

¹¹ Amne ti mräkä israelita nünanka ti käite Herodión, kräke tita köbö kuin juen, munkwe nie ie. Erere arato, Narciso mräkä käta ni Dänkien mike era, kräke tita köbö kuin juen, munkwe nie ietre.

¹² Mdakäre abko, Trifena amne Trifosa käta sribire ni Dänkien kräke, niaratre ye kräke tita köbö kuin juen, munkwe nie ietre. Erere arato, Pérsida tare nikwe ye käta sribire kri ni Dänkien kräke, niara ye kräke tita köbö kuin juen arato, munkwe nie ie.

¹³ Amne Rufo tä Ngöbö kukwei mike era abtä ütiäte kri Ngöbö ngwärekri abko kräke tita köbö kuin juen, munkwe nie ie. Erere arato, Rufo meye namani ti meye kwrere tikrä abko kräke tita köbö kuin juen arato, munkwe nie ie.

¹⁴ Mdakäre abko, tita köbö kuin juen Asíncrito kräke amne Flegonte kräke, erere arato tita köbö kuin juen Hermas kräke, Patrobas kräke amne Hermes kräke amne ja mräkätre mda mda tödekaka Jesubti tä ja gete bentre, kräke tita köbö kuin juen, munkwe nie ietre.

¹⁵ Erere arato, tita köbö kuin juen Filólogo kräke, Julia kräke amne Nereo kräke, erere arato Nereo ngwai merire, kräke tita köbö kuin juen, munkwe nie ietre. Amne Olimpas kräke tita köbö kuin juen amne ja mräkätre tödekaka Jesubti tä bentre yete, ye kräke tita köbö kuin juen jökrä, ye abko

munkwe nie kore ietre.

16 Akwa mun abko käkwe ja demain era metre kwärikwäri Ngöbö käbti abko titi niere munye. Ja mräkätre jökrä tä gätäre Kristo käbti nere temen tä köbö kuin juen mun jökrä kräke.

17 Ti mräkätre, mräkäre abko kukwe mda ti tö niei munye abko krörö: Ngöbö kukwei kuin Je-subtä diribare munye abko munkwe kani ngäbti, kukwe ye rüere ni mda mda jatai dirire bā jene mun mikakäre rüre jabe kwärikwäri amne mun mikakäre Kristo gibiekäta. Ni ye kwrere ngäniene munkwe nikra kuin ja käne amne munkwe ñan ja geta jire chi bentre,

18 ñobtä ñan angwane niaratre ñan tä sribire ni Dänkien Kristokrä akwa, tä sribire au jakrä, käta ñäke nuäre nuäre dirikäre, ye käta nitre mokrere ñakare jabti ngökö, aise te munkwe mokre jabti.

19 Amne mun jökrä käta dirikätre munye mike täte, ye abko bari käi nuäre tibtä, akwa yebtä munkwe ñan dirikätre blo mikadre täte arato, akwa mun rabadre töbtä jäandrän kuinkuin nu-enkäre, ie ti tö, akwa kukwe kämekäme ñan rükadre gare munye, abkokäre munkwe ñan ja kitadre btä, ie ti tö.

20 Ye abko munkwe nuendre kuin kore, ye ng-wane Ngöbö kä jáme bianka nie, ye käkwe Sata-na mikadi tükarekä jötrö ngwarbe ja ngoto täni munye. Erere arato, ni Dänkien Jesu käkwe ja moto mika kuin mun jökrä kräke.

21 Mdakäre abko, sribi muko tikwe Timoteo käta köbö kuin juen mun kräke. Erere arato, Lucio, Jasón amne Sosípater ti mräkätre israelita käta köbö kuin juen mun jökrä kräke.

22 Amne ti kä Tercio, ti ne abko Pablokwe mikani tärä ne tikaka jakrä juandre munye, ti ne käta köbö kuin juen mun kräke ni Dänkien kähti arato.

23 Amne Gayo käta kä bien nitre tödekaka Jesubtiye ja gwiriete, ye erere tita mtare Gayo gwiriete nete, Gayo ye käta köbö kuin juen mun kräke. Erere arato, Erasto ngwian ngibiatikä juta Corinto nete käta köbö kuin juen mun jökrä kräke amne, ni mräkä Cuarto käta köbö kuin juen mun jökrä kräke arato.

24 [Amne ni Dänkien Jesukristo käkwe ja moto mika kuin mun jökrä kräke. Amen.]*

25 Ngöbö kukwei kuin Jesukristobtä tita näin mike gare, ye köböire Ngöböökwe mun mika nünenkä dite abko ie ti tö, aise te ari Ngöbö käikitekä, ñobtä ñan angwane kukwe ye nämane kaibe tiebe Ngöböökwe, akwa niara tö namani mikai gare nie. Ngöbö ngämi kä ne dättere, känenkri kukwe ye mikanintbe kwe, bti ükani kaibe tiebe kwe,

26 akwa nitre Ngöbö kukwei niekä käkwe tärä tikani abko köböire Ngöbö nena mike gare nie, ye abko Ngöbö nünanka kärekäre käkwe mikanintbe kore, erere namani bare. Ne aise te mtare nitre ñakare israelitare kä jökräbti temen, ie Ngöböökwe kukwe tiebe ye mikani gare kuin amne niaratre käkwe Ngöbö kukwei mikadre era, käkwe tödekadre Jesubti amne mikadre täte kwetre, abkokäre mikani gare ietre.

27 Ne aise te, Ngöbö itibe töbtä ye aibe raba mikani ütiäte kri kärekäre Jesukristo köböire. Abko

* **16:24** Kukweta tikani corcheta ngätäite ñan tä tikani manuscrito bäri kuinkuinbtä.

ROMANOS 16:27

lxxxiv

ROMANOS 16:27

kore se. Amen. Ne ngörä.

Kukwe kuin ngöökwe

New Testament in Ngäbere (PM:gym:Ngäbere)

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ngäbere

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ngäbere [gym], Panama

Copyright Information

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Ngäbere

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

dc5ef235-14f7-5b3f-997a-59dae7b091fe